

Szoboravatás

Emlékművet állított egyetemünk öt budapesti egyetemmel közösen azoknak a hősöknek az emlékére, akik a Magyar Ifjúság Szabadságfrontja harcosaként a második világháború folyamán a fasiszták uralma ellen harcoltak. A szoboravatás alkalmából koszorúkat helyeztek el az emlékmű talapzatánál. Képünkön Fejti György, a KISZ KB első titkára és Szilvási György, egyetemünk KISZ-bizottsági titkára koszorúz.

Ösztöndíj-tapasztalatok

A hallgatók több mint fele kap támogatást

Lezajlottak az idei tanév első ösztöndíjvetései. Mindez azért érdemel említést, mert az új ösztöndíjrendszer szeptembertől valóban meg teljes körűen. Akik részt vettek az előkészítő munkájában és, akik foglalkoznak a változásokkal, jól ismerik a rendelet fő sajátosságait.

Mik voltak az első tapasztalatok? — ezt kérdeztük Kiss Gáboról: a KISZ-bizottság érdekvédelmi felelőse.

— A minisztérium későn csinálta meg az új keretelosztást: augusztus 27-én adták ki a tervezettől eltérő módosításokat. Igaz, ezek pozitív változások, hiszen az állami támogatás húszmillió forinttal nőtt, és a szociális juttatásokat szolgáló pénzügyi keret megállapítása szempontjából a vidéki hallgatókat 3200 forint helyett 3400, a helybelieket pedig 2200 helyett 2600 forint egy főre jutó családi jövedelemig vehetik számításba. A kompenzációs mértéke 65 százalékról 80 százalékra növekedett. Az egyéni pénzügyi szociális támogatás összegének felső határa a vidékieknél 4000 forint, a helybelieknél 3200 forint. Mindez azt jelenti, hogy pénzügyi szociális támogatást csak az kaphat, akinek az egy főre jutó családi jövedelme az említett összegeknél kevesebb (3400, illetve 2600 forint), s az egyes hallgatóknak legfeljebb olyan összeg adható, amely az egy főre jutó családi jövedelmüket az említett összegekre egészíti ki (4000, illetve 3200 forint). Tehát tulajdonképpen még egyszer, mondok pozitív

változásokról van szó, csak sajnos későn adták ki. Az egyetemi szabályzat pedig olyan nálunk, hogy az elv a konkrét számok nélkül tartalmatlan. Így nem tudunk korábban (már szeptember elején) fizetni. A kari kereteket sem sikerült időben megcsinálni a beiratkozás és más tanévkezdési ügyek miatt. A mezőgazdasági munkák is közbe születtek, kapkodva végeztük el a számításokat, s ezért elképzelhető, hogy nem is pontosan.

— Az új rendelet szerint megszűnt a jövedelemigazolás egyeduralkodóan meghatározó szerepe az elosztásban. Kiegészítő információkra is lehet támaszkodni. Miként?

— A gyakran nem valós helyzetet tükröző jövedelemigazolás mellett kitöltöttünk az igénylőkkel egy adatlapot. Ez kari bizonylat, s az elbírálásnál nyújthat segítséget. A téves, vagy megtévesztő adatok közlése az állami támogatásokból való kizárással jár. De kisebb közösségekben általában őszintébbnek is kell lenni, mert a füllentés hamar kiderül. A kérdőíven érdeklődünk például a szülő foglalkozásáról, a mezőgazdasági ingatlannál (nagyság, jövedelem), a lakáshelyzetről, a családi állapotáról. A tanulmányi ösztöndíj megítélésénél kíváncsiak vagyunk a korábbi félévek átlagaira, az úv-k számára, valamint a szakmai és társadalmi tevékenységre, aktivitásra is. Így talán jobban, differenciáltabban kialakíthatók az összegek.

— Ha már a differenciálást

említették: a tanulmányi átlagokban is lesz különbségtétel.

— Eltérés van a nehézségi fokban az alsó és a felső évfolyamok, de még egyes szakok között is. Egyelőre csak az első szint teszünk különbséget, és módosítjuk az alsó határt, amelyetől majd adhatunk tanulmányi ösztöndíjat. Az eddigi 3,51 helyett a 2—4. félévben 3,41, a 7—10. félévben 3,75 lesz. Egyébként azt is el kell mondanom, hogy a DJB-sek nem szerették volna ezt a differenciálást, amelyet a vizsgaidőszakban tárgyaltak meg.

Szuhay Miklós rektorhelyettes is megkérdeztük.

— Eddig is jól ismert rendszer volt, lehetett volna differenciálni, de kevésbé éltek ezzel a lehetőséggel a diákok. Az egyenlőségek most sem igen lesz frontáltörés.

— Milyen problémákat hozott fel az új rendelet?

— Akad némi gondunk a kollégiumi elhelyezéssel kapcsolatban. Főleg az elsőéveseknél van feszültség: 80—90 jelent-

kezőnek nem tudunk eddig helyet adni. Egyébként minden diák, akinek családjában 2800 forint alatt van az egy főre jutó jövedelem, kapott kollégiumot. (A kedvezőtlenebb elhelyezést különben jobban kompenzáljuk.) Problémát okoz az is, hogy az albérleti segély benne van a szociális ösztöndíjban: kérdés, hogy egy-egy hallgatónál a csoportok miként ítélik ezt meg. A SZET-esek helyzete sem rendezett még: ők is támogathatók a rendkívüli szociális keretből, de erre még nincs meg az anyagi fedezet. A döntést a csoportokra bízuk, hogy adnak-e nekik, vagy nem. Ez ügyben jó lenne mielőbbi központi intézkedés.

A közgazdász tanulmányi ösztöndíjban a hallgatók 60 százaléka, szociális támogatásban 53 százalékra részese.

A rektori tanács október 25-én tárgyalja meg az ösztöndíjjal kapcsolatos tapasztalatokat.

B. L.

„Aki mérget akar inni, igyon otthon...”

Interjú a büfé vezetőjével

Az eszi, nem eszi, nem kap más cinizmusával fogyasztom jó ideje már a büfé és a menza agyonunt kínálatát. Vonatkozik ez az ételre és a „járulékos jelenségekre” is: arra, hogy nincs elég villa, kés és kanál, és ami van, az is korábbi népkonyhák gusztustalan alumínium eszágja, hogy nincs az asztalon só és szalvéta, hogy az étel ár rejtély, hogy piszkosak a tiszta poharak, ha vannak egyáltalán, hogy a menzán is megjelentek a guberalók, a tányérokban turkálók, hogy az árak emelkednek, az adagok meg véletlenül sem. Ha fél 2-ig nem jutott időm enni, már le sem megyek a menzára, a bü-

fében próbálkozom, ha nyitva találok még egyáltalán. Nincsenek illúzióim, hogy bármi is változik majd attól, hogy itt újra leírom. Már az is elégtételt okozott, hogy az „illetékeseket” legalább magyarázkodásra sikerült kényszerítenem.

Múltkor cikkünk hatásaként enyhe ingerültséggel fogadtott a büfé vezetője és elmagyarázta, miért volt a cikk hitelrontó, hazug és sportszerűtlen. A kávé az első „gyújtópont”. Előző cikkünk kifogásolta a kávé mennyiségét és minőségét is.

(Folytatás a 2. oldalon)

Úgy tűnik, a sok évi tervezés, vita és huzavona után 1983. szeptemberétől megvalósul az egyetemi „kínálat” bővítése, és „tizedik szak”-ként beindul a szociológia szak. Mint arról már korábban hírt adtunk, a kurzus célja közgazdász-szociológusok képzése, és enniből a szociológia mint MÁSODIK szak szerepel majd az erre alkalmas és önként vállalkozó (plusz terhelést, óraszámot stb. vállaló) hallgatók tanrendjében. (Tehát az „alapszakot” mindenki viszi majd tovább, és ennek megfelelően végzésre két diplomát kapnak a „kettős szak” hallgatói.)

Gazsó Ferencet, a szociológia tanszék vezetőjét arra kértük, röviden tájékoztasson a szakra való bekerülésnek és az új képzés megkezdésének a mikéntjéről.

— Az egyetemi tanács elfogadott határozatának megfelelően szociológiai szakot a harmadik év elején lehet majd felvenni. Ezt megelőzi másodé-

fyományon egy kétféléves „szakfelvezető kurzus”, amelyre elvileg (létszám- és szakmegkötés nélkül) bárki benevezhet. A kurzus mindkét félévben heti két órából áll — a második félév végén a hallgatóknak kollókváriumuk kell. A dolognak kettős célja van: részint a hallgatókat informálja a szociológiáról, részint a tanszéknek ad információt a leendő hallgatók képességeiről. Az oktatás ugyanis már ebben az időszakban sem csak passzív befogadásra korlátozódik, hanem a diákok részt vesznek metodikai gyakorlatokban is, azaz konkrét szociológiai jellegű munkát végeznek. Mindez nem kevés alapot ad a megismerésre —, többet, mint egy alkalmi vizsga, vagy beszámoló eredménye.

Ezt követi tanév végén a „kiválasztás”, amely kapcsán máris felvetődik az egyik legnagyobb problémánk. Az érvényes határozat értelmében a harmadik év elején (konkrétan: 1983 szeptemberében) a mostani másodéves aspiránsok közül 15—20 fő vehető csak fel az új szakra. Ugyanakkor

az igény láthatóan nagyobb — a már említett felvezető kurzusra pillanatnyilag ötvenketten járnak. Ha akad is olyan, aki esetleg megmondja magát, 45—48 jelentkezőre mindenképpen számítanunk kell. Természetesen ki fogunk dolgozni bizonyos kiválasztási kritériumot, de az már most nyilvánvaló, hogy a „rés” az igény és a lehetőség között túlságosan nagy. Félő, hogy még így is szakra alkalmas, kritériumoknak megfelelő embereket kell majd elküldnünk a létszámkorlát miatt.

A kritériumokat egyébként a tanszék alakítja ki, és az egyetemi tanács hagyja majd jóvá. A dolog nyilván nem „titokban” zajlik, hanem a hallgatók bevonásával — a mostani aspiráns ötvenket emberrel közösen megbeszéljük majd az optimális elvárásokat. Ezek között természetesen szerepelnie kell a két félév alatti tanulmányi eredményeknek; a felvezető kurzus eredményeinek; a már említett szociológiai tevékenység során felmutatott képességeknek (például elem-

ző készség), és persze bizonyos általános társadalmi magatartás, szakmai-társadalmi elkötelezettség iránti elvárásoknak. (Különösen ez utóbbi ugyan nehezen mérhető, de nyilván nem tekinthetünk el tőle.) A bekerülő 15—20 emberről a végső döntést aztán majd a tanszék hozza meg.

Arra azonban — még egyszer — számítani kell, hogy a már említett „nagy rés” miatt nem megy majd zökkenő nélkül a dolog, és sejtethetően több év tapasztalata során fog csak egy igazán olajozott és elfogadott mechanizmus kialakulni. A jövőre nézve a tanszék számára az lenne a célszerű, ha nagyobb létszámmal indulhatnánk, és ez a szigorú szelekció nem a belépéskor, hanem menet közben valósulna meg. Mindenképpen problematikusnak tűnik, hogy merev számszerű korlátok határozzák meg a mozgásterünket. Egyelőre azonban a mostani induláskor ezekkel a feltételekkel kell számolnunk.

— Köszönjük a tájékoztatást.

— 16

Vegyes érzelmek

Új szüret — régi problémák

Négy év után először csak látogatónként vettem részt az őszi mezőgazdasági munkákon. A Mohács-szigeti első táboron kívül sikerült mindenhol eljutnom. Az első állomáshely Mezőfalva volt. Itt — nem messze Dunaujvárostól — a messze „kukoricáztak”. A munka nem volt nehéz, a kereseti lehetőség jó volt. Közepes intenzitású munkával 100—120 Ft értékű kukoricát lehetett törni. Problémák voltak azonban a munkahely és a szállás közti közlekedéssel, ezen kívül az elhelyezéssel is. A társaság egy része ugyanis embertelen körülmények között lakott. A kaja viszont jó volt. Kulturális rendezvény csak egy disco volt, ami a közös helyiség hiányával magyarázható.

Este 1/2 9-re értünk Kunbajára, ahol az elsőök nagyobb része szedte a szőlőt. Egy fergeteges görög táncbáza csöppentem be. Színvonalas műsorokat adtak a különböző „színek” csapatai, akik a hagyományos keretjatekban vettek részt. Tapasztalatom szerint nagyon jó hangulat uralkodott a táborban. A közepes kereset mellett az étkezéssel, szállással, munkával nem volt különösebb gond.

Másnap délből már Kecskemét mellett, Helvécia ebédeltünk. Itt az ált. karosok

szintén szőlőt szedtek. A flakozás itt is közepes volt. Az elhelyezéssel inkább meg voltam elégedve, mint a kajával. Problémát jelentett ugyanakkor, hogy a kísérő tanárok teljesen elszigeteltek voltak. A hangulattal viszont nem volt baj. Többek között nagy sikerű vetélkedőt és tábori olimpiát rendeztek. Ezen kívül jól felszerelt stúdió állt a rendelkezésünkre.

Csütörtökön Sátoraljaújhelyre jutottam el, az iparosok „fellegrárába”. A munka almaszüret volt, amivel kb. napi 60 Ft-ot kerestek a hallgatók. Csütörtökig az időjárás is kegyeibe fogadta a társaságot, néhányan egészen szépen lebecsülték. A munka sem volt nehéz, így jó hangulatú lett volna a tábor. De! Az első három nap gond volt a fűtéssel, a meleg vízzel (egyik sem volt...), valamint az étkezéssel. Ezeken azonban később sikerült változtatni, s azt hiszem, mindenki jó és szép emlékekkel tért haza.

Összességében azt mondhatom, hogy az idén sem változott a helyzet szüretügyben. Továbbra is problémák vannak a szerződéssel, a kísérő tanárok kijelölésével, a kulturális programokkal. Egy pozitív vonás azonban felfedeztem: a gazdaságok meg voltak elégedve a munkánkkal!

Csanádi Péter

A TDK-tanács üléséről

Az egyetemi TDK-tanács 1982. szeptember 29-én tartotta a tanévi első ülését.

A tanácskozáson megbeszéltek a tudományos diákköri mozgalom fejlesztésével kapcsolatos elképzeléseket, feladatokat. Célkitűzéseként elfogadta a tanács a diákköri munka intenzívebbé és folyamatosabbá tételét, a nyilvánosság fokozását, az eredményes munkát végzők nagyobb fokú elismerését.

Az elmúlt tanév ipari kar tapasztalatait figyelembe véve az 1982/83-as tanévben mindhárom karon kari szintű TDK-üléseket szerveztünk. Ennek időpontja: 1982. november 15—27. között. A dolgozatok beadási határidejét a karok rögzítik. Várhatóan november 5-ig kell benyújtani a pályázatokat.

Az egyetemi szintű TDK-konferenciát 1983. április 18—29. között rendezzük meg. A dolgozatok beadási határideje: 1983. március 7.

Az országos TDK-konferenciák szekcióit 1983. március 21.—április 16. között rendezik meg. A Közgazdasági szekciót a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem Közgazdasági Kara szervezi.

Ennek időpontja: 1983. április 6-7-8. Az OTDK-ra az 1981/82. tanév házi versenyeinek dolgozataiból nevezünk.

A TDK-tanács köszönetét fejezte ki Nagy Gyulának lelkiismeretes TDK-titkári munkájáért.

A TDK-tanács új titkára: Balaton Károly, az ipari üzemszervezési tanszék oktatója.

TDK-tanács

„Aki mérget akar inni, igyon otthon...”

(Folytatás az 1. oldalról)

— A kávé fejadagja 6 gramm, ebből vagy fél deci — előírás szerint — jó kávét főzünk vagy egy deci hígat. Mi az előbbi választottuk. Szívesen megiszom bárkivel két, talá-lomra kiválasztott kávét, hogy a minőségéről vitatkozzunk. Aki persze mérget akar inni, igyon otthon, de van egy má-sik megoldás is. Jöjjen be, pulthoz, mutatkozson be, mondja el, milyen kávét akar és mennyit, egyedi igényeket is ki tudunk elégíteni. Főzők én neki olyan kávét, hogy be-lefeketedjk.

Ezután alapvetően a rom-lott rántothúsos zsemle-re koncentráltunk. Ő elmondta, hogy egy napnál idősebb nem lehetett, s mint élelmiszer-vegyész tette hozzá, hogy sült áru nem zöldül meg. Elkéint-ve attól, hogy a büfé gazdál-kodása nem enged meg ma-radék árut, így tehát, ha egyik nap nem sikerült elad-ni, így keznek felmelegíteni, valamilyen formát adni neki, és újra eladni. De ettől füg-getlenül minden áruba kerül-het rossz áru. Nekem a jo-gos reklamációval az illeté-kest kellett volna megkeres-nem, ez lett volna a saját ér-dekem (kaptam volna egy má-sikat), és felhívtam volna a figyelmet arra, hogy esetleg a többi is romlott lehet, ez lett volna a figyelmeztető közele-dés a részemről. Bátoratlan ellenkezésem, hogy talán ők is megvizsgálhatnák a pultra került árut, hogy ez garancia legyen a frissességére, kategó-rikus elutasításban részesült, mondván, garancia csak a te-metésre lehet! Tisztáztuk még, hogy a múltkoriki cikkben em-lített udvariatlan kiszolgálás enyhe kifejezés volt azokra a durva tréfákra, amiket a büfé egyik alkalmazottja rendsze-resen megengedett magának a vásárlókkal szemben. A vá-sárlók és a munkatársak ki-fogásai miatt ő augusztus kö-

zepe óta nem dolgozik itt töb-bé, a mostani kiszolgálók készségesek, udvariasak, ked-vesek.

Majd elhangzott az a mon-dat, ami továbbblendítette az eszmecsérét:

— Jogosak a panaszok, de nem ezek — mondta a büfé vezetője. Kaptam az alkalmon megtudni, ő mivel nem elége-dett a saját háza táján.

— Problémák vannak az áruellátással, egyrészt mert a konyha viszonteladói va-gyunk, másrészt mert külső szállítóink gyakran továbbáll-nak az áru lerakása nélkül. Hiába kértünk parkolási tila-mat, a gazdasági bejáratnál bárki várakozhat és a szállí-tók nem férnek a bejáratához. Vannak abszolút hiánycikkek, mint például a papírzsibken-dő, amit még baráti nexus és csúszópénz ellenében sem tu-dok szerezni.

— És miből telne csúszó-pénzre? Milyen elszámolású üzlet ez?

— Tiszta jutalékos bolt, ahol saját készítésű árúkat forgalmazunk (értsd: a men-za konyhája által készítette-ket).

— Kötelezően megszabja ez a forma az árukínálatot?

— Nem. De hogy érte, m-ről van szó: nyithatnék én itt hentesboltot, felvágottakat de-kázva. Elkéintve attól, hogy ennyi ember mellett nem le-het méricskélmi, szeletelni, a hentesáru árát 8,5 százalék, a szendvicsé 39. Vannak en-nél magasabb árrésű termé-keink is, a túrósrés és az összes cukrásztermék esetében 60 százalék, a Fantáé 75 szá-zalék. Természetesen ezek az árrészek törvényesek, állami-lag engedélyezett haszonkul-csok. Nekem a vállalatom szá-mára bizonyos, minél na-gyobb nyereséget kell termel-nem, kényszerítve vagyok te-hát a drágább áru eladására. Ez így célszerű, de tisztában vagyok vele, hogy nem olcsó a vásárlók számára.

— Csak a vállalat elvárásai számítanak? Mennyi az üzlet haszna?

— Az árrésből 10 százalék az üzleté, de csak a saját ké-szítésű termékek esetében.

Világos, ez esetben a vál-lalat remekül ösztönöz, hiszen érdekei megegyeznek a dol-gozóival és viszont, s e ket-tő együtt áll szöges ellentét-ben a vásárlóival.

— Bocsásson meg, de ne-künk itt úgy tanították, hogy bizonyos árbevétel nemcsak kevés, drága áru eladásával, hanem sok olcsóval is pro-dukálni lehet.

— Ez nem ilyen egyszerű. Régebben lehetett itt friss lán-gost, fánkot kapni olcsón. A konyhán egy cukrász van. A menza konyhája először a csarnoknak szállít, aztán jön a menza, s végül a büfé. Ezt egy cukrász nem győzi. De a vállalat sem szorgalmazza, el-zárkózik például attól, hogy még egy cukrászt felvegyen, mert ezek olcsó, ráadásul munkaigényes áruk. Vagy volt itt régebben vajás kifli. A kiflit főlvágni nehézkes do-log. Azt mondtam, ha a va-jas zsömlé elmegy, azt csi-nálhatjuk. A sok reklamáció miatt most alkudozás folyik a konyhával és úgy néz ki, kapunk szendvicskészítési en-gedélyt, nem leszünk teljesen a konyha termékeire szorul-va.

— Mit jelent ez a vásárlók-nak?

— Jövő héttől a reggeli órákban lesz olcsó szendvics. Két forintért már most is van reggelenként 20 darab körözöt-tos zsömlé, ez még nem meg-oladás, de a jövő héttől ki-jö-vünk két forint alatti szend-viccsel is, ha addig megkap-juk az engedélyt! Ennek azon-ban van visszatetszője; egy de-ka sonka olyan kevés, hogy előre félünk a mennyiségi reklamációtól, de megpróbál-juk. Mi is belátjuk, hogy ez nem mehet így, az egyetem-isták zsebére.

Tudom, hogy az emeletes szendvics drága és hogy ugyanennyi árérték zsiros ke-nyéren is el lehetne érni.

— Hát akkor?

— Ha az üzlet szerződéses volna, lehetőség lenne kike-rülni azokat az érdekszfé-akat, amiket most nem lehet. Akkor a kisebb, de biztos ha-szonért, az egész árustruktú-rát meg lehetne változtatni. De akkor biztosan nem én lennék az üzletvezető, mert ennek az üzletnek akkora az ázsioja, hogy nem tudnék annyit licitálni, amivel meg-kaphatnám!

— Talán itt az alkalom, hogy a fizetése és a jövedel-me iránt érdeklődjem.

— Élelmiszer-ipari mérnök vagyok, van egy nyelvvizs-gám, az alapfizetésem kétezer forint. Erre a forgalomtól füg-gően két, két és félezer fo-rint jön, ez tehát négy, négy és félezer.

— És mennyit keres valójá-ban egy hónapban?

— Erre nem kívánok vála-szolni, hiszen nem tartozik a dologhoz.

Kifújom a levegőt, amivel egy ösztöndíj, egy gyakornoki, egy tanszékeztető, és egy ú-j-ságírói fizetés számaikat akar-tam kimondani a vásárlóerő jellemzése céljából.

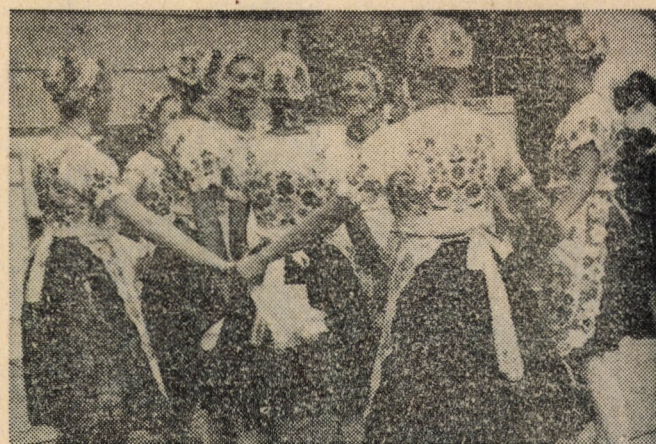
Nem marad más hátra, át-nyújtom a legújabb bíráló cikket, ami a büfé ténykedé-séről szerkesztőségünkbe érke-zett. A büfé vezetője elolvas-sa, reagál is rá: emlékszem az ügyre. Ami pedig az ár-cédulák elhelyezését illeti; igaz, hogy ez nemcsak triviális igény, hanem előírás is, de erre ilyen forgalom mellett nincs lehetőség.

A bírálóra válaszolva azt tudom mondani, hogy hétfőtől egységes árjegyzékeket helye-zünk el a pult üvegfalára, amely az összes forgalma-zott büféáru eladási árát tar-talmazza.

En azért ragaszkodom hoz-zá, hogy írásban is válaszol-janak az újabb panaszokra.

M. G.

TÁNCOSFOTÓK

Fotó: Gyarmati István

Feladvány

ANNAK ELDÖNTÉSÉRE KI IS A SZAVAHIHETŐ, VA-LASZLEVÉL SZIRMAI PÉTER OKTATÓ JELLEGŰ, ALAP-TALAN ÉS HAMIS VADASKODÁSÁRA.

Az esemény: A pult előtt sok diák. Idősebbek is. Oktatók.

— Kérek egy kaszinótojást. Zsemlyét egyet, kettőt. Fanta narancsot, nem inkább citro-mot. Kakaót. Mennyibe kerül a tejcsokoládé? 8.80, a másik 17 forint. Nem kérem. A pul-ton végül is eladásra kerül egy kaszinótojás, két zsemlye, egy kakaó, egy Fanta citrom. És én, az „eladó”: Kereken ti-zennégy. Tovább, tessék pa-rancsolj és kezdődik előlről napi nyolc órán át.

Nekem körülbelül 10—15 más-sodperc időm van egy vevő-re. Hogy udvarias, pontos legyek, ez elvárás magammal szemben, következképp az eladómim-mal szemben is. En pontosan szá-molok fejben és gyorsan, hisz nap mint nap ezt csinálom. Nem okoz gondot két, három, öt tétel összeadása. De igenis, ha több tételt kell kiszolgál-nom, leírom az összeadást. Gondolom az olvasók között is sok olyan vevő van, aki ezt tapasztalta.

Önnék emésztési idő kellett ahhoz, hogy kiszámolja, töb-bet fizetett. Megette és meg-reklamálta. En nem emlékszem arra, hogy őnt kiszolgáltam, hisz sok arc megfordul napon-ta előttem. Ahogy valójában történt, tele szájjal visszajött és megkérdezte: „Mennyibe kerül egy kaszinótojás, egy zsemlye, egy Fanta citrom? Mire én fejben: 11,50 Ft.

— Biztos?

— Biztos.

— Ezek után leírtam, össze-adtuk, sikerült! És annyi.

— Miért fizettem én kere-ken 14 forintot?

— Nem tudom, ez 11,50.

— A vezetővel szeretnék be-szélni.

— Tessék kérem, én vagyok. (Ez pech — hisz őnt írja,

egy eladó kiszolgált, egy má-sik valaki, aki vezető, udva-riatlanul elutasította őnt.) Kö-vetkezképp önnék alapve-tően rossz a memóriája. Kö-rülbelül 10 percig tartott, amíg kiszámolta, mit is evett meg! Egy hét távlatában. Hangsú-lyozom, én szolgáltam ki és én orvosoltam meglehetősen alap-talan kifogását. Hisz gondolja végig, amit fejben kiszámol-tam kétszer, s egyszer papíron, az 11,50. Ön fizetett 14-et. Te-hát akkor kellett számolnom a kakaót és a zsemlyét is, az 2,50 és akkor ez összesen 14. — De midőn utána elfogyasztotta, erre már nem is emlékezett. Ön 2,50-et reklamált, én sa-jnos megdöglődtél volna, vissza-adtam a 2,50-et — megelőzendő minden felesleges vita! Ké-tekdem magamban, tényleg a magáé volt-e a kakaó, zsem-lye? Tehát biztos benne nem vagyok. Hogy őnt ne érje ká-rozódás, vissza kell adnom. Már megbántam, hisz azt hi-szi, ahogyan fogalmaz „be-csaptam”. Ezt én visszautasí-tom!

Amióta itt dolgozom, egy al-kalommal 500 forinttal fizet-tek és 400-at belőle a pulton felejtettek. De a rémült hall-gató itt találta, amikor vissza-jött. De volt már kerek 2200 forint ösztöndíj (?) amit szin-tén a feledékeny hallgató ha-gyott el. Arról a 60 forintról nem is beszélek, ami 100 fo-rintból járt vissza, és 10 napig volt az ablakba kitéve. Nem beszéltem a jegyzeteikről és a könyveikről.

Nem vagyok tévedhetetlen, büfés létemre is ember va-gyok, aki azon dolgozik na-ponta, hogy ellátásuk jobb, és színvonalasabb legyen, aki ki-pénztja a szemét, látja. Aki pe-dig... és nincs tovább!

Veress Gyula

Fogadóiroda vagy büfé?

Új oktatási-nevelési létesít-ménnyel gazdagodott az egye-tem, s ez az új létesítmény a legkorszerűbb képzési célki-tűzéseknek megfelelően közvetlenül az életre nevel. A BÜFÉ-ről van szó, ahol az egyetemen eddig hiánynak számító „miből élünk” tár-gyat sajátíthatják el a hall-gatók. Sajnos, nem tudom bi-zonyítani, hogy a sorban előt-tem vásárló két hallgatót is becsapták, mert egyetlen ár sem volt kirakva, de még at-ól is óvakodott az eladó, hogy akár magának bármit is fel-frjón. 10—14 tételt is játszva adott össze fejben, amivel ki-vívta elismerésemet. Amikor sorra kerültem, valóban vil-lámgyorsan kiszolgált, s már mondta is az árat, 14 forint, hitetlenkedtem, de ő hajha-tatlan volt. Mőgöttem türel-metlen a sor, eloldalogtam. Amíg a kaszinótojást (7,10 fo-

rint) és a zsömlét (50 fillér) eszegettem és a fanta citro-mot (4 forint) szopogattam, volt időm elgondolkodni, de semmiképpem sem lehet 14 fo-rint. Visszamentem reklamál-ni, az irodában a főnök ki-oktatott, hogy pénztártól való távozás után... az eladó pe-dig abszolúte nem emlékezett rám, kb. 4 perc elteltével, illet-ve arra sem, hogy mit vettem, elvégre a kiváló fejzár-moló teljesítmény nem feltét-lenül párosul elefántmemóriá-val. Így vitánk csak azon volt, kint vannak-e az árak, de a vezető ezt a kérdést is elin-tézte: „ott vannak és kész”. A készséges eladó kijött velem megnézni, „megdöbben-ve” vette észre, hogy sehol egy ár, „ön nyert, uram!” fel-

kiáltással visszaadta a 2,50-et, amivel előzőleg becsapott. Még dűnnyögtem valamit, hogy nem fogadni jöttem, ha-nem vásárolni, de addigra folytatta munkáját.

Mindezt nem írtam volna le, ha azóta már három na-pja nem láttam volna kint az árakat — az összes ár együtt a büfé bal sarkában — a portékák pedig a jobb olda-lon. Közgazdász hallgatóknak vidám feladvány, hogy mely-ly ár melyik áruhoz tarto-zik, ki párosítja a legjobban?

Kétségtelenül hasznos isme-retek, s vannak oly fonto-sak az ELET-ben, mint mond-juk a... Na nem, mégsem akarok összeveszni egyetlen

kollégával sem. Kérdésem csak ennyi: nem lehetne-e a tanulmányokat tovább fejleszteni például oly módon, hogy a KISZ megszervezi a KFT-t, a közgazdász fogyasztók ta-nácsát (sőt a KFT naponta többször ellenőrizné a büfét). Ha a KFT tagjai hiányszá-got tapasztalnak, feljegyeznék a büfével szemben erre a cél-ra rendszeresített naplóba... és a KFT tagja lehetne min-den önként jelentkező, aki igazolja, hogy ismeri ötvenig az egyszerűsített naplót. De nem folytatom, mert látom, szembe kerülök nevelési célunkkal — nem az iskolának, hanem az életnek nevelünk —, s mi is történe, ha a társadalmi ön-tevékenység hasonló iskoláit kijárt közgazdászok árasztá-nak el intézményeinket!

Vagy mégis érdemes volna próbálni?!

Szirmai Péter

Betelt a pohár

Megkerestem Tóth Andrást, a menzabizottság vezetőjét, aki a belkereskedelmi tanszék oktatója. Véleményünk teljes mértékben, minden részleté-ben megegyezik: a most újra felemlegetett panaszok az alap-vető problémák mindennapi megnyilvánulásai. Ezek okai nem tartoznak a vevőre, sem a szállítási nehézségek, sem a konyha és a büfé megromlott viszonya. Ezek a vállalat belső problémái. A vevő azonban frissset, jót, meletet akar enni, a lehetőségekhez képest kultu-rált körülmények között és nem érdekli, ezt hogyan terem-tik elő.

Tapasztalati bizonyítékok cá-folják a büfé vezetőjének azt a törekvését, hogy csupán a körülmények hibáztathatók a hiányosságok miatt, ők véte-lenek. Idekerülünk, a mos-taninál rosszabb működési kö-rülmények között ő maguk produkáltak két hónapig lényegesen jobb ellátást. Azóta beszerelésre került két norvég hűtőpult (körülbelül 800 000 fo-rint értékben) de az ellátás nemhogy nem javult, de tete-mesen romlott. Nem felel meg a valóságnak, hogy a szendvi-csek mindig csorbítatlan meny-nységű „tölteléket” tartalmaz-nak. Maga Tóth András mére-

tett vissza márciusban 20 szend-vicset, és ezeknél 40 százalékos töltelékeskonkítást regisztrált. Észrevételét annak rendje, s módja szerint bejegyezte az ellenőrzési naplóba, de arra több mint fél évig semmi rea-gálás nem érkezett. A dolog pikantériája, hogy a Pest-Bu-dai Vendéglátóipari Vállalat vezetői egyébként szakmai ismerősei az egyetem nem egy oktatójának, így Tóth András-nak is. Miután egyszer e kis affért megemlítette a vállalat igazgatójának, másnap ellen-őrök szállták meg a büfét. Így beindult tehát az a mechaniz-mus, aminek egyébként folya-matosan kéne működnie, s ami ehelyett még a hivatalos elin-tézési kísérletre sem mozdul.

Tudomásunk szerint a büfé működésével kapcsolatban a vállalat vezetésének is vannak kifogásai, ezeket az ügyeket most vizsgálják.

Semmiképpem sem fogadha-tó el sem a büfével, sem a menzával kapcsolatban a kö-rülményekre való hivatkozás. A menza berendezési kritikus állapotban vannak. De 1976 óta nem változtat ezen a Pest-Bu-dai Vendéglátóipari Vállalat,

mondván, hogy a rekonstruk-ció utáni új menzán remek környezeti és korszerű felsze-relés szolgálja majd a vendé-keket. Csakhogy a menza beren-dezései nem fogják addig ki-bírni, s ez már 1976-ban is vi-lágos volt. Arról nem is be-szélve, hogy a rekonstrukció utáni állapot igen csekély vi-gasz azoknak, akiknek most kell itt tanulniuk, és nap mint nap ebédelniük, reggelizniük, s akik rég befefeizték már tanul-mányaikat, mire az igért ál-dásos állapotok előállnak. Az épületnek, a menzának és a büfének is a jelenlegi viszo-nyok között kell üzemelnie, az állapotokat kielégítő színvona-lon kell tartani, s ebből nem engedhetünk. Hogy a rekonst-rukció után mi lesz, az telje-sen más kérdés, és nem is tar-tozik most ide.

Az egyetem évek hosszú so-rán át túl engedélyezett szerző-dő partner volt a Pest-Budai Ven-déglátóipari Vállalat számára, ezért fájulhattak idáig a dol-gok. Nem hivatalos forrásból közismert, hogy a közgáz men-zája és büféje a vállalat leg-nyereségesebb üzletei közé tartozik. Ilyen szituációban az

A diákok a nagy közös szütyőbe termelnek

„Ezt kóstold meg, Pierre!”

Az október már ős, és igen hűvös napok is lehetnek ilyenkor. Bár a szerződéseket előre kötik — valószínűleg olyankor, amikor még kánikula van — de lehetett volna arra is gondolni, hogy tizenhat

ember nem fog tudni belehelni egy kópadiós, nagy létező, faházban lévő hálótermet, csontig hatoló süvítő, hideg szélben.

„Mikor a munkások kajálni akartak”

Az egytől ételt azért találták ki, hogy abban az egy tában annyi kalória legyen, amennyi fölér egy háromfogásos étkezéssel. Ime egy ebéd: kigyzók a sor az almás közepén. Kontyos nénik állnak az ételhordok mögött. Egyikük kezébe veszi a műanyag mélytányért, és egy közepes merőkanállal merészen beleméri a főtt krumplicba. A másik, két szem húst és némi szafot helyez a kis burgonyadombocskára csúcsára, majd újra merít. Három szép húscska akad fenn a kanálban, de abból kettőt gondosan visszahagyott társai mellé. A fennmaradó egyet, a még ott várakozó társába helyezi. Mivel az ize, mennyiségéhez volt hasonlatos, többen maradékokat hagytak, amelynek további sorsáról érdeklődtek. „Öntsék csak aranyoskáim ide, jó lesz az a malackáknak” — mondta az egyik néni. „Ja, ha tudom, hogy a malackáknak lesz, akkor bele sem kezdek.” — szölt egy társunk.

A meleg víz jó dolog, szépen párolog, ha van. De nem volt mindenkinek. Ki azonban, ki négy-öt óra múltán mosakodhatott meg. Aki nem bírta ki addig, az lejegelte magát a zuhany alatt, s aztán legalább nem fázott egy darabig, úgy bizsergett a bőre.

Szinte mindenki megkönynyebbülni sóhajtott fel szombat este Józsefvárosban: újra Pésten! A pályaudvaron meglepően sok szülő, barát, ismerős várta a szüretől visszatérőket. Valami olyan érzése volt az embernek, mintha nemcsak egy hét, de egy hónap telt volna el. Talán az ilyen-olyan élmények teszik...

Az elsősök zöme egy verőfényes őszi délutánon kelt útra. Az előre lefoglalt kocskában kétirányú csúcsforgalom, a vonat indulásakor zsúfoltság. Visszafelé, szerencsére az utóbbi elmaradt. Végül is kisebb-nagyobb zökkenőkkel, de megérkeztünk Kunbajára. A társaságot ketté kellett osztani, mivel egy épületben nem férünk el. Az egyes épület modern, szép és tetszetős a kettőshöz mérten, de mint később kiderült, bizonyos szempontból a kettős előnyösebb. Együtt hátrányuk volt mindvégig, hogy megosztották a társaságot. A kettős lelecsúsztak egy-két programról, bizonyos mértékig szűkítve a kommunikáció lehetőségét, és szemléltette az információáramlás nehézségeit is, amit azért enyhítettek az instruktorok.

Mindjárt az első este megtudtuk, mennyi a norma. A csoportok első dolga az volt,

Körülbelül ez történt hétfőn, amikor is táborunkba látogatott és beszélgetett a hallgatókkal Csáki Csaba, az ipari kar dékánja és Kupcsik József, dékánhelyettes. A beszélgetés annak a jegyében zajlott le, miszerint „mindenkinek igaza van”.

„Öregem, teljesen kész vagyok”

Először Horváth László, az ipari szak KISZ-titkára beszámolt arról, hogy mit sikerült a négy kritikus kérdésben — kaja, hazautazás, melegvíz, fűtés — a gazdasággal való tárgyalások során elérni.

Az ebéd és a vacsora húsfejadagjainak 20 százalékkal való emelésére kaptunk ígéretet, illetve arra, hogy egy ellenőrt szabadítanak a konyhára. „Persze az étel nyersanyagok lopása ellen nem tehetünk semmit.” Az uzsonna száraz zsemle plusz kockasajt összeállításából, a munkahelyen megkenhető zsíros kenyérré változik. Sikerült megállapodni a pénteki munkaidőrovidítéssel egybekötött hazautazásban. A fűdő kapacitása 150 fő egy melegítésre, különböző szerelők, különböző mahinációi nyomán — mi mást tehetünk — reméljük, hogy működni fog. Fűtőolajat vett a gazdaság, nekünk annyit kell megtenni, hogy esténként feltöltjük a házakat fűtő kazánokat.

A hallgatók oldaláról két hozzászólás következett, lényegében azzal a tartalommal, hogy „mit fogunk tenni, ha az illetékesek nem tartják meg a tarthatatlan állapotok javítására vonatkozó ígéreteiket. Használták-e már képviselőink a hazautazásra vonatkozó fenyegetés eszközt?” Nem a munka ellen volt kifogásuk, hanem az ellen, hogy például munka után nem lehet tisztességesen meleg vízben megfürödni stb.

Csáki Csaba a kedélyeket csillapítandó hangsúlyozta a mezőgazdasági munka szükségességét a népgazdaság számára — tekintse egy „harci feladatnak” ezt — mondtotta. Hivatkozott arra, hogy mások sokkal rosszabb körülmények között dolgoznak, hogy a gazdaságban kívül nem találunk más szerződő partnert, és ha elutasítják ezt a lehetőséget, akkor a minisztérium kijelölt volna számunkra almaszedés helyett egy jó kis kukoricatérést. Végül felszólította az egyik hozzászólót, hogy jövő júniusban vegyen részt a szerződéskötés előkészítésében.

A látható konszenzus nyomán — miszerint a hallgatóság is le akarja tudni (mind egy, hogy hogyan) ezt az őszi munkát — áttért az eszmecsere oktatási kérdésekre. Itt egyebek közt az új vizsgaszabályzatról volt szó, illetve, például arról a gyökeres non-

szenszről, hogy ipar szak IV. évfolyamon kilenc vizsga, illetve vizsgaidőszakban realizálható beszámoló van (ebben két szaktárgyi szigorlat). A dékán fontos problémának tartotta ez utóbbit, amelyre vissza kell térni. Kupcsik József dékánhelyettes megjegyezte, hogy ez nem az új vizsgaszabályzat, hanem a tanrend hibája, továbbá, hogy máskor meg január 10-ére befejezik harmad-negyed éven a vizsgaidőszakot, illetve, hogy szaktanszékek erre azt szokták mondani: a vizsgaidőszak fél év plusz két hétig tart.

Hétfő estétől megoldódott a fűtés, többé-kevésbé a zuhanyozás kérdése, s másnapra a koszt is több lett.

Azonban hagyjuk most el az életkörülmények színterét, s foglalkozzunk kizárólag a munka kérdésével. Félf, hogy itt találkozunk

Milo különbejárati 22-es csapdjával.

Teljesen közismert, hogy ezt a munkát azért csináljuk, mert nem találhatjuk hozzá rajtunk kívül munkaerőt. „Értékmentő” munka — mondják, a „népgazdaságnak iszonyú szüksége van rá” — teszik hozzá. Végül is etikai alapon kíván-

nak leginkább ösztönözni, azon az alapon, hogy itt a diákok a nagy közös szütyőbe termelnek.

De vajon mekkora az a teljesítmény, amire a nemzetgazdaságnak szüksége van? Mert a munkaadó állami gazdaságok nyilván igekeznek megfizetett normákat szabni, növelni saját bevételüket, amit könnyen meg is tehetnek, hiszen a diák-munkavállaló érdeke nem elsősorban a magasabb keresethez fűződik, hanem ahhoz, hogy kihúzza ezt az egy hetet, igekezzen jól

érezni magát, és főleg, hogy renitenskedés mellőzésével kerülje a konfliktust az egyetemmel.

Az egyetem (a részvétel elmulasztásának szankcionálásával) és a gazdaság által (a norma meghatározásával) egyoldalúan transzformált társadalmi szükséglet esetleg Milo különbejárati 22-es csapdjához vezet el bennünket.

Milo szindikátusának, az M és M vállalatnak mindenki tagja, mindenki rész tulajdonosa volt. Ami a szindikátusnak jó, az mindenkinek jó, ez természetes. Így aztán, amikor az volt jó a szindikátusnak, hogy Milo bombáztassa le saját alakulatát, Milo a szindikátus nevében és érdekében lebombáztatta a szindikátus tagjait.

Ami a népgazdaságnak jó, az mindenkinek jó — mondják —, ezt a hallgató úgy látja, hogy a munkaadó állít elé egy előtte ismeretlen szempontok szerint kifundált teljesítménykövetelményt, és aztán jól megdolgoztatják. Ezzel lebombáztatják a diák azon énjét, hogy neki az ösztönösi szindikátushoz, a közös szütyőhöz köze van, és így csak a munkavállaló oldal marad. A hivatkozás távozok oda, ahonnan jön, a morál szférájába, (ami a kisebbik probléma), a nagyobb az, hogy humbug követelményeket állíthatnak elénk a társadalmi szükségletre hivatkozva.

Hogy mekkora az a teljesítmény, amely szükséges tőlünk az egy adottság, amelyről érdekeikről, nézőpontjukról függően nyilván más a véleménye egy központnak, állami gazdaságnak, és munkavállalónak.

Ebből következően nem elegendő az, amit a Műszaki Egyetemen megcsináltak, miszerint ha valaki egy x normát teljesít, akár három-négy nap múltán hazamehet, tehát, hogy a munka elvégzésének időtartamára, szervezésére a munkavállaló is befolyást gyakorol. Meg kell aludni a munkaadónak és vállalonak a norma nagyságára (akár nyomott bérszintet is vállalhatunk, ha a dolog letudása és nem a kereset a fontos.)

Ehhez munkavállaló minőségünkben önálló szervezett keretnek kell teremteni arra is, hogy információhoz jussunk az alkuhoz arról, hogy például 100 kilogramm alma leszedése mennyi időbe, fáradságba kerül, másrészt, hogy az életkörülményeken túl is realizáljuk különböző csoportjaink érdekeit, pl. összekérüljenek akik hamarabb akarnak végezni, vagy keresni akarnak, meg legyen számukra a lehetőség, hogy előbb kezdjenek vagy végezzenek a munkánapon. Vagy akik úgy akarják, a napi norma realizálása után legalábbis távozhassanak a gyümölcsösből, stb.

K. S. F. P.

népkonyhájára emlékeztető ebédek legfinomabb fogása volt. Az állami gazdaság jóvoltából azonban nemcsak a kunbajai szőlőt, hanem a kunbajai almát is megízlelhetjük. Mivel a környéken az egyetemen, délután 4 után is nyitva tartó áruda egy közeli kocsmába volt, ez az „intézmény” vált a tábor harmadik menetszavává. A kocsmá forgalma igencsak megnövekedett, ugyanis gyakran még pohár sem volt annyi, amennyi kellett volna.

Akik nem kették le a különböző programokat és volt kedvük részt venni rajtuk, néhány kellemesen eltöltött estét is magukénak mondhattak. Csak éppen, mi tagadás, azért volt olyan este is, amit a szobában gubbasztva töltöttünk el. Kétségtelen, hogy ennek is volt előnye. A csoportok összerázódtak, alaposabban megismerhették egymást, am egy kicsit nem ártott volna jobban odafigyelni az esti programok szervezésére.

Összességében milyen volt ez a tábor? Egy jó közepes — mondta egyik instruktorunk. Jó lenne, ha a jövőben azt lehetne mondani, hogy jó volt —, s ez nem a körülményekre, nem púztán a munkára, hanem főleg a tábor létkörére értendő, ami viszont főleg a résztvevőkön áll vagy bukik.

Czakó

Kezdődik a „szezon”

Változások a Tanulmányi- és Vizsgaszabályzatban

Az idei tanévvel lépett életbe egyetemünk új vizsgaszabályzata. E dokumentum határozza meg a beiratkozások, a tanév lefolyása, a számonkérések stb. rendjét, azért célszerű mindenkinek alaposan áttanulmányozni. (Reméljük, hogy mire ez az írás napvilágot lát, elegendő példányszám áll rendelkezésre a szabályzatból is.)

A TVSz-t az egyetemi tanács júniusi ülésén tárgyalta, módosították, majd a minisztérium észrevételeit, előírásait belefoglalta állt össze a végleges dokumentum.

Néhány fontos változásra szeretnénk felhívni a figyelmet.

1. Eltérően az eddigi gyakorlattól, a vizsgaidőszak megkezdése előtt mindenki köteles indexet a Dékáni Hivatalnak „ellenőrzésre” benyújtani. Amennyiben az az összes szükséges aláírást tartalmazza, „vizsgázhat” bejegyzéssel engedélyezik a vizsgák megkezdését. Ha valakinek hiánya

van, annak pótlásáig nem kezdheti meg a vizsgaidőszakot. Az el nem fogadott gyakorlat elégtelenség minősül és pótlása UV-jellel történik. Ha kettő, vagy annál több gyakorlat jegy elégtelen, úgy ez felév ismétlést von maga után.

2. Újdonság, hogy akár a vizsgát közvetlenül megelőző napon is lehet kérni időpontváltást.

3. „Megrázó” változás egy kategóriás kijelentés: „Ismételt vizsga ugyanaból a tárgyból az adott vizsgaidőszakban legfeljebb két alkalommal tehető”. Eltűnt tehát a szabályzatból a „rektori UV” lehetősége.

4. Megváltozott az 1—4. félévben szerezhető UV-k beszámítása is. Eddig a maximálisan 10 UV-ba az esetlegesen ismételt félévek során összeszedett UV-k is beszámítottak. Az új szabályzat nem tartalmazza ezt a megkötést; az ismételt félévek utóvizsgái tehát „külön számlára” kerülnek.

KISZ-BIZOTTSÁG

Ne bízzuk a véletlenre!

Ismerkedési csoportgyűlésen fölvetődött a kérdés: ki, miért jött a Közgázra? A válaszok hallgatása közben az első érdekes megfigyelés a határozatlanság volt. Tizenkilencből csupán hárman adtak egyenes választ a kérdésre. Kifejtették, hogy közgazdászok szeretnének lenni, ez valóban logikus.

Erdekebb volt a többiek indoklása. A szakközepesek egy része azért választotta az egyetemet, mert eddig is közgazdaságtant, vagy egy speciális ágazatát tanulta. Kézenfekvő volt ezt folytatni és a felvételre úgyis ebből kellett készülni. Szintén a felvételi tárgyak voltak vonzóak sok gimnazista számára. Akinek megvan a matematikai készsége, de nem elveszett a humán tárgyakban, főleg a történelemben, vagy vegyes érdeklődésű, az szívesen választja a Közgázra. Vagy a felvételi tárgyak miatt, vagy azért, mert a többi egyetem túlzottan szakképzést ad, és nagyon leszűkíti a majdani elhelyezkedés lehetőségeit. Tehát a többség nem elhivatottságból jött az egyetemre, ami nem feltétlenül baj, hiszen közgazdásznak sem

születni kell, mint például programozónak vagy kalauznak sem. A következő félévben viszont szakot kell választani, és ezt nem lehet (nem érdemes) a véletlenre bízni. Vannak akik kizárólag alapon döntenek; matek-gyengeség, nyelv-nemtudás szűkíti a lehetőségeket. Van aki „öszönösen” dönt: faluról jött, megy az agrár szakra.

Az a néhány mondat, ami a tájékoztatókon szerepel, nem sokat árul el a specialitásokról. A felsőoktatói többség lehet megtudni, de erre megint nem lehet építeni, mert saját szubjektív véleményük nem mindig tárgyilagos. Az első hélek folyamán lehetett volna amolyan „nyílt nap” féle betekintést nyújtani a szakok képzési rendszerébe. A tantárgyak pontos ismertetése mellett szó lehetett volna a színvonalról, a várható nehézségekről, de főleg arról, hogy a szak elvégzése után milyen pályán, milyen eséllyel és hogyan lehet elhelyezkedni. Így a döntés után a proszeminárium már tényleg a választott szakra készítene föl.

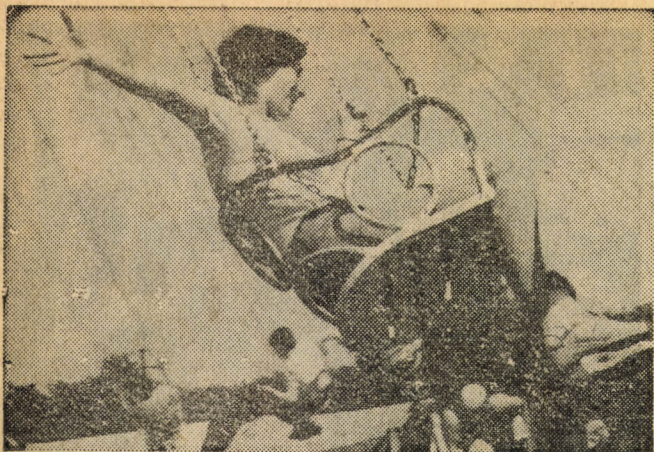
Onodi Tamás

Patronáló tanárok az ipari karon

Az ipari karon patronáló tanári teendőket ellátása az ezzel megbízott oktatók számára állami feladat. A tanév kezdetén, szeptember 30-án, Csáki Csaba dékán adta át a megbízólevelüket az illető oktatóknak, akik tájékoztatást kaptak a patronáló tanárak állami-nevelési és társadalmi-politikai feladatairól. Ezek szerint figyelemmel kísérik a hallgatók szakmai és emberi fejlődését, komplexen értékelik a hallgatók felvétele—éves munkáját, támogatják a hallgatók bekapcsolódását a szakmai—kutatási tevékenységbe és a TDK-mozgalomba. Emellett személyre szóló nevelési feladatokat is ellátnak a patronáló tanárok, segíthetik a hallgatók szakszeminárium-választását, az alternatív

blokkokra való jelentkezést, és ellenőrzik a szakmai gyakorlatokat csakúgy, mint a csoport tanulmányi fegyelmét. Véleményezési és javaslattevéli joga van a patronáló tanárnak, évismentési kérelmeknél, fegyelmi eljárásoknál, és a tanulmányok befejezésekor jellemzést készít a hallgatókról.

A patronáló tanári feladatokkal a következő oktatókat bízta meg a dékán: Kazár Péter, Virág Miklós, Papp Ilona, Melega Tiborné, Adorján Csaba, Gyulánszky Edit, Gubcsi Lajosné, Giday Gabriella, Módos Gyula, Rieger László, Sebestény Mária, Szegedi Zoltán, Andrásévi Klára, Hell János, Kovács Ferenc, Halász Sándor, Sipos Erzsébet, Bor Irén, Balogh Gizella, Balaton Károly, Dobák Miklós.

...és mégis az égen költetnek...

Fotó: Balázs Gusztáv

Tájékoztató a tudományegyetemek KISZ-vezetőinek tanácskozásáról

Az öt tudományegyetem (ELTE, JATE, JPTE, KLTE, MKKE) KISZ-bizottságai és a KISZ KB által szervezett háromnapos pécsi találkozón áttekintettük a felsőoktatási reform, a hallgatói jogállás és az oktató-nevelő munka hallgatói véleményezése helyzetét. A szekciók vezetői B. Kiss Tamás (MKKE), Cserpák Ferenc (KLTE) ill. Kozma József (JATE) voltak. A találkozó sikeres lebonyolításáért és a szíves vendéglátásért a köszönet Molnár Lászlót, a JPTE KISZ-titkárát és a házigazdákat illeti.

felsőoktatási reform

témakörével foglalkozva kiindulásképpen megállapítottuk, hogy most még égetőbb a reform szükségessége, mint eddig bármikor, hiszen az egyetemi rendszer és a felsőoktatásban részt vevők számára egyaránt fokozott kihívást jelentenek a világgazdasági-népgazdasági léptékváltás; a merev tervgazdálkodáson és központosított intézményrendszeren alapuló politikai rendszerek válságtünetei; a társadalomkép, az értékrendek, az azonosságtudat elbizonytalanodásai; és általában a társadalmi-gazdasági-politikai mechanizmus szükségesség korszakváltása. Szó sincs valami féle válságprogram kidolgozásáról, de egyszerűen reformkényszer van. A KISZ általános megújulása éppúgy, mint a gazdaság modernizálása közös cselekvési tervet, konszenzuson alapuló reformmozgalmat, az egyének és csoportok nagyobb fokú politikai emancipációját és a bennük rejlő energiák felszabadítását és mozgósítását követeli.

A felsőoktatási reform helyzetével kapcsolatban azonban úgy kell állást foglalunk, hogy a PB-határozat, a kormányrendelet, az IP-határozat

végrehajtása, mely mind sürgetőbb,

nem halad ütemszerűen

és egyes intézkedések pl. a minisztérium szintjén továbbra is ellentétesek e határozatok szellemével. Mi fő céljainkat továbbra is e határozatokban látjuk összegyűjtve, ezért kérjük a KISZ KB EFT-t, hogy vesse latba erejét és kezdeményezze az érintett szerveknél a végrehajtás áttekintését és felgyorsítását, ill. erről tájékoztassa a közvéleményt.

A megreformált egyetemnek nézetünk szerint nem olyannak kell lennie, mely egy batyuba elavuló tudanyagot töltöget, hanem olyan szemléletet, készségeket, alapokat kell adnia, hogy a jövő értelmisége maga tudjon alkalmazkodni, alkotni, tanulni a felgyorsult változások közepette.

A megreformált egyetem négye az kell hogy legyen — az említett határozatoknak és a KISZ KB-határozatnak megfelelően —, hogy a hallgató felszabaduljon túlzott (egzisztenciális, adminisztratív stb.) kötöttségei alól és felszabadítsa alkotó energiáját; ennek során műveltséget és konvertálható tudást, készségeket és igényeket szerezessen és erre épüljön egyéni szakmai specializációja. A mindehhez vezető tanulás folyamatában az értelmiségképesség és a szakképzés olyan összhangját kell megteremteni, hogy mindkettőből kiűzzük azt, ami ellentétessé teszi azokat.

Az egyetem legyen műhely, ahol ne tanítsanak és tanuljanak, hanem együttesen csináljanak valamit. (Példa a szakmai munkába, kutatásba való bekapcsolódás, az önképzési mozgalmak, a szakmai ill. tanítási gyakorlatok kibővítése és előbbre hozása stb.) Ehhez integrált tantárgyak vezessenek, és a vizsgaceni-

rikusság helyett a tudásban való érdekelttség; miközben a vizsga igazolása nem öncél, hanem a tudásért való jótlálás, felelősségvállalás megszerzésének eszköze.

Az ilyen egyetem a jelenlegi intézményrendszerben nem képzelhető el.

Az ilyen egyetemnek egyrészt

olyan társadalmi környezetre

van szüksége, amely értékrendjének központjába a teljesítményelvét állítja, és mechanizmusának lényegi eleme a felelősségnek, a kockázatvállalásnak, a döntéseknek olyan szintre való decentralizálása, amely szinten a döntéshozók érdekelték és így kompetensek, amely szinten a döntések következményeit viselik. Mi ilyen környezetet akarunk.

Az ilyen egyetemnek másrészt olyan autonómiára van szüksége, amely lehetővé teszi, hogy külső beavatkozás nélkül, közvetlenebb társadalmi nyomás (és nem intézményi-hierarchikus nyomás) révén a maga saját módján maga reagáljon az őt érő kihívásokra.

Az ilyen egyetem kivívására

politikai programunk

leglényegesebb elemei közé tartozik a hallgatók jogi, egzisztenciális, műveltségbeli, politikai-társadalmi emancipációja és aktivizálása; valamint a szövetségesek megtalálása, az érdekeknek a közös érdekhez és az érdekeknek a cselekvéshez való kapcsolása.

Stratégiai célkitűzésünk az, hogy a hallgatói réteg saját lábára állását a közművelődési és önképzési mozgalmakon keresztül segítsük elsősorban, mert csak az ebben szerzett

érettség birtokában lehet képes fokozatosan kiszélesíteni tevékenységét az egyetempolitika, egyetemi demokrácia, oktatási reform stb. átfogó területein; és az, hogy a hallgatók az őket közvetlenül érintő problémák megoldása útján szerezzenek jártasságot a nagyobb összefüggések, az alapvető egyetemi viszonyok alakításában.

Tervünk, hogy az átfogó felsőoktatási reformdöntések előtt politikai állásfoglalásainkat széles körű szakmai-tudományos előkészítéssel hozzuk meg. Másik tervünk, hogy a tudományegyetemek KISZ-vezetői ezt egymással szoros együttműködésben alakítsák ki. Ajánljuk mindezt a más típusú egyetemeknek, főiskoláknak is. Az előkészítés részeként az eddigi munkaformák mellett (munkabizottságok, szociológiai vizsgálatok, pályázatok stb.) újakat hozunk létre. Új bizottságokat a meglévő számtalan mellé nem kívánunk létrehozni, ezért felkérjük a KISZ KB EFT-t, ill. a bp-i Universitas KISZ-bizottságot, hogy a hallgatói reformmunkálatokat nyilvános módon koordinálja és segítse. Az intézményi vizsgálatokhoz közös téma- és szempontrendszert alakítunk ki. A reformegyetem és létrehozása mechanizmusainak kimunkálására az MKKE, az egyetemi demokrácia témaköreinek kimunkálására az ELTE KISZ-bizottsága vállalkozott, míg a képzés korszerűsítésének témakörével valamennyi KISZ-bizottság foglalkozik, karonként (pl. bölcsészkarok, közgazdasági karok) együttműködve. A felsőoktatási reform átfogó kérdéseiről, lehetőség szerint még az 1983-as országos IP előtt, tudományos konferenciát rendezünk.

A következő tudományegyetemi találkozót két-három héttel az IP előtt az MKKE rendezi.

A résztvevők

mi a KISZ-tag, milyen lehetőségei, jogai vannak, s hogyan nem működnek az alapszervezetek. Ferencz Gábor szerint a Sándor Péter által javasolt program nagysága miatt elhúzódna, a munkabizottság nem tud így a küldöttgyűlés idejére alkalmazható anyagot készíteni, és „a küldöttgyűlés követelésének eleget tenni”. Valló Gábor ezt a felfogást kifogásolta, mivel komolytalan javaslatot bármikor lehet gyártani. Szilvássy György szerint a munkabizottság feladata a kérdés komplex vizsgálata legyen. Ezt a KISZ-bizottság egy tartózkodással elfogadta.

A szeptemberben felvett gyakorlatok véleményezése nehézségekbe ütközött. Szilvássy György kifogásolta, hogy a KISZ véleményét utólagosan kéri, a névsort három nappal az ülés előtt küldték el, s a nevek kívül semmiféle tájékoztatást nem kaptak. Mivel a napirend előterjesztője a személyzeti osztályról nem volt jelen, a KISZ-bizottság tagjai kérdéseiket is csak egymásnak teheték fel.

A fentiekén kívül az ülésen elfogadták a KISZ-bizottság éves költségvetését, külügyi tervét és személyi kérdésekről is döntöttek.

Rudolf Zsuzsa

Politikatudományi füzetek

Könyvnapok a földszinten

„Műszaki és közgazdasági könyvnapok” zajlanak még megjelenésünk idején is, amelynek közgazdasági részéből figyelemre méltó kínálat fogadja a vásárlót a földszinti könyvesboltban. Egyebek között a következők kaphatók: Michel Kalecki: „A szocialista gazdaság működéséről” (válogatott tanulmányok 1956–1970); „Változások, váltások és válságok a gazdaságban” (tanulmányok Varga István emlékeztetére. többek között Bognár József, Berend T. Iván, Thomas Balogh, Kádás Kálmán stb. tollából); Sipos Béla: „Termelési függvények, vállalati programok”; Claude Durand: „A leláncolt munka” (Munkaszervezet és társadalmi ellenőrzés); E. J. Mishan: „Költség-haszon elemzés”; „A munkaerőpiac szerkezete és működése Magyarországon” (tanulmánygyűjtemény); „Gazdaságstatisztika—népgazdasági számítások” (ez sokak számára tankönyv is egyúttal); Éltető—Meszéna—Ziermann: „Stochasztikus módszerek és modellek”.

Itt jelezzük azt is, hogy újabb kiadvánnyal bővült a „FEJLŐDÉS — TANULMÁNYOK”. „Regionális sorozat” címmel kiegészítő kötetek jelennek majd meg, ezek első darabja „Az orosz történelem egyetemessége és különössége”. (Miljukov, Plehanov, Maszlov, Trockij stb. írásait tartalmazza a kiadvány.)

És egy előzetes: az ELTE tudszoc. tanszéke „Politikatudományi füzetek” címmel kiadványsorozatot szerkeszt.

A sorozat első darabja már tavaly megjelent (Gombár Csaba: Politika — címszavakban), a második kötet címe „Rosa Luxemburg és az orosz forradalom”, a harmadik füzet megjelenése pedig ősszel várható Bayer József—Bihari Mihály—Hardi Péter szerkesztésében, tanulmányaival és dokumentummellékleteivel a politikai pluralizmusról. Egy-egy kötet terjedelme 250–300 oldal, ára 40–60 forint. A sorozat egésze és egyes darabjai megrendelhetők az ELTE tudszoc. tanszékén, de kaphatók majd nálunk, a földszinti könyvesboltban is.

Olvastad már?

Rektori tanácsülés

Soron következő feladatok

A rektori tanács október 11-én megtárgyalta többek között az elmúlt tanév 2. félévének vizsgatapasztalatait, a karok jelentése alapján. Ennek kapcsán az egyetem állami vezetése különösen nagy hangsúlyt helyezett a jegymegajlás módserének egyre szélesebb körben való elterjesztésére.

A nyári

szakmai gyakorlatokról

ugyancsak írásos jelentésben számoltak be a karok. Jelenlegi változatát az instruktorok működésében — az emelt díjazás ellenére — nem tapasztalt az általános kar és az ipari kar dékánja. Valamelyest javult az instruktori közreműködés — állapította meg a kar dékánja —, de ez nem első sorban anyagi, hanem inkább az erkölcsi megbecsülés következménye. Az utóbbi időben ugyanis az egyetem néhány instruktorát címzetes docensnek léptették elő. Szó volt a szakmai gyakorlat díjazásáról. Főleg ott kaptak a diákok jutalmat, ahol helyettesítő munkát végeztek, de volt olyan hely, ahol a kiemelkedő munkáért 1–2000 Ft díjazásban részesültek. Ez azonban nem volt általános. Az állami vezetés kérte a karok dékánjait, hogy legyenek következetesek abban, hogy az első szakmai gyakorlatot a diákok feltétlenül vállalatnál töltsék, hogy ne kerüljön úgy ki közgazdász az egyetemről, hogy legalább egyszer ne lett volna vállalatnál. A szakmai gyakorlatok készült dolgozatokat, beszámolókat — kérte az állami vezetés —, értékeljék és a tanszékek ebben a minőségi követelményekre helyezték a hangsúlyt.

A kari és egyetemi

tanácstagválasztás

lebonyolításáról Csizmadia Ernő rektor adott tájékoztatást. A karokon életre kell hívni a jelölő bizottságokat, akiknek a közvéleményben történt tájékozódás után három héten belül a kari jelöléssel el kell készülni. Október végén a jelölő bizottságok javaslatait a pártvégrehajtóbizottság és a szak szervezeti bizottság is megtárgyalja. Ezután kerül a tanácsnagok listájának elfüggesztése.

A választásra november végén kerül sor.

Bemutatkozott a rektori tanácsnak Bozzay László az egyetem

új főmérnöke.

Bozzay László okleveles gépészmérnök, de mérnök-tanári és mérnök-közgazdász diplomája is van. Korábban dolgozott vállalatnál és költségvetési tervnél is az ELTE-n. Kívülről bár, de alaposan tájékozódott oktatásunkról és egyéb ügyeinkről. Munkájához az egyetem rektora sok sikert kívánt.

Dobrovits Iván rektorhelyettes tájékoztatta a rektori tanácsot a rekonstrukció jelenlegi állásáról. A soron következő feladatok egyik legfontosabbika lesz

a könyvtár költöztetése.

A vizsgaidőszak alatt még változatlanul a központi épületben fog üzemelni a könyvtár, de 1983. I. 25-én sor kerül a könyvtár költöztetésére. A tanszékek is a vizsgaidőszak után költöznek.

Walleshausen Gyula könyvtárigazgató 70%-osnak minősítette a könyvtár jelenlegi költözési felkészültségét. A csomagoló eszközök birtokában azonnal hozzákezd a könyvtár a folyamatok költözés előkészítéséhez. A gazdasági igazgató a könyvtár költöztetésénél szeretné igénybe venni a vállalkozó diákok segítségét, megfelelő díjazás ellenében.

A rektori tanács utolsó napirendi pontján a rektor az ifjúsági parlament lebonyolításának tervét ismertette. Négy héten belül november 4-ig kell lebonyolítani az ifjúsági parlamenteket szakkörök között. A cél az, hogy lehetőleg minden érintett hallgató vegyen részt ezen. Az egyetemi parlamentre három-négy héten belül kerülne sor, csütörtöki napon délután éjfélig bezárólag. Az összegyűlt parlamenti rektor rövid elszármolást ad majd az intézkedési terv jelenlegi állásáról, valamint összefoglaló hangzik el a szakkörök között megtartott parlamentek tapasztalatairól. Az ifjúsági parlament idejének túlnyomórészét felszólások fogják kitölteni. H.

Új munkabizottság, új klub, új gyakornokok

A KISZ-bizottság szeptember 30-i ülésén először Horváth Gyula számolt be az első évfolyam-vezetőség megválasztásának előkészítéséről. Bár a korábbi tapasztalatok azt mutatják, hogy az EV nem képes az évfolyamot megszervezni, szervezni, az idén még nem lenne tanácsos változtatni a bevált gyakorlaton, de gondolkodni kell a változtatás lehetséges módjairól. Javasolta, hogy a koordinációs fórum és az alapszervezeti munkabizottság is foglalkozzon a kérdéssel. A jelölő bizottság vezetőjének Szekeres Tamást javasolta. Elmondta továbbá, hogy célszerű lenne, ha az első félévben az instruktoroknak, mint érdekképviselőknek joguk lenne közbenjárni az általuk patronált elsősök érdekében. Ez csak az eddigi gyakorlat szentesítését jelentené. A KISZ-bizottság mindhárom javaslatát egyhangúan elfogadta.

A második napirendi pont a Ráday Klub és a KISZ-bizottság kapcsolatának intéz-

ményesítése volt. Ez a KISZ-bizottság részéről az anyagi és a politikai felelősség vállalását jelenti. A vita középpontjába az anyagi felelősség került, mert a szervezők a húsz hétre szóló 220 ezres költségvetésükben 35 ezer forint veszteséget kalkuláltak (pályázat útján elnyerhető, illetve KISZ-bizottsági támogatás formájában). A klub két vezetője, Kormos Sándor és Horváth László ezt azzal indokolta, hogy rétegetklubot akarnak szervezni. A többi, bárki által látogatható „pénzorientált” egyetemi klubbal ellentétben a Ráday Péter nem értett egyet a fenti megközelítéssel, amely szerinte az alapszervezet működés-képességét mint emberek közötti konfliktust fogja fel. Szerinte az alapszervezetnek közvetítő szerepet kell betöltenie a KISZ-tag és a KISZ-szervezet között. S ha a munkabizottság választ akar kapni arra a kérdésre, hogy jelenleg miért nem működnek az alapszervezetek, akkor választ kell adnia arra a kérdésre, hogy

egyetemi alapszervezeti struktúra átalakítására. Ennek előkészítését Csanádi Péter szervezte. Elmondta, hogy a munkabizottságnak a jelenlegi struktúra vizsgálata és alternatív javaslatok kidolgozása lesz a feladata. Ezért tudományos igényű helyzetelemzést akarnak végezni és ehhez szakértőket is fel akarnak kérni (például szervezetelemzéshez, csoporthozológiai vizsgálathoz). Csanádi Péter eddig körülbelül tíz főt nyert meg az ügynek, s a munkabizottság vezetőjének Pirityi Katalint (V. évf. külgazd.) javasolta. Sándor Péter nem értett egyet a fenti megközelítéssel, amely szerinte az alapszervezet működés-képességét mint emberek közötti konfliktust fogja fel. Szerinte az alapszervezetnek közvetítő szerepet kell betöltenie a KISZ-tag és a KISZ-szervezet között. S ha a munkabizottság választ akar kapni arra a kérdésre, hogy jelenleg miért nem működnek az alapszervezetek, akkor választ kell adnia arra a kérdésre, hogy

A második félévi vizsgákról, tanulmányi tapasztalatokról

A rektori tanács október 11-én megtárgyalta a második félévi vizsgákról és tanulmányi tapasztalatokról szóló kari jelentéseket.

AZ ÁLTALÁNOS KAR a tanulás tárgyi, technikai feltételeivel foglalkozott írásos beszámolója elején. A feltételek az elmúlt félévben lényegében nem változtak. A szükséges tankönyvek, jegyzetek a hallgatók rendelkezésére álltak. Viszont továbbra is gondot jelentett, hogy a kötelező irodalom nehezen volt hozzáférhető, részben ennek következtében a hallgatók jelentős része a felkészüléskor szelektált. Megállapította továbbá, az általános kar dékánja, hogy a kötelező irodalmak számonkérésében még mindig nem elég egységesen következtetéseket az egyes tanszékek, illetve vizsgáztatók. Ezek óta gond, hogy az előadások látogatottsága különösen a félév végére erősen csökken. A tanszékek zöme éppen ebben látja a gyenge vizsgaeredmények okát.

Az általános karon több tanszék élt a jegymegajánlás lehetőségével a folyamatos felkészülés ösztönzésére, amely a hallgatók erőteljes igényével is találkozott. (Külgazdasági és a nemzetközi szakon, a világgazdasági tanszék jegymegajánlása.) A pg tanszék, amely a korábbi években nem tartotta szerencsésnek ezt az értékelési módot, most a hallgatók kérésére biztosította a jegymegajánlást. Az MSZI véleménye szerint gyakorlatvezetői esetenként liberálisak voltak, a négyesek megajánlása, ezért a következő tanévben hatékonyabb előkészítést és ellenőrzést biztosít ezen a téren.

A tanszékek a vizsgaidőszakban is rendszeres konzultációkkal segítették a felkészülést, amelyet a hallgatók jól kihasználtak, különösen az elméleti története tanszék és a MSZI konzultációit. Az első évek részére biztosított pg-konzultációkat a hallgatók csak részben vették igénybe.

A hallgatók felvetettek néhány tartalmi és követelménybeli hiányosságot, amelyek változtatást igényelnek: megoldatlan kérdés az A-szakosok számviteloktatása. Az egyféléves könyvviteltan keretében a tanszék nem ad teljes áttekintést az alapismeretből. A tananyag szerkezeti átalakítása lenne szükséges itt. Kifogásolták az angol nyelv oktatásban érvényesült követelményeket a negyedéves tanárszakosok: nem támaszthatók egységes követelmények a záróvizsgán akkor, ha az egyes csoportokat más-más anyagból készítették fel év közben.

A nappali tagozaton az I. évfolyam, 2. félévére beiratkozott 538 hallgató közül szeptember 15-ig 478 hallgató fejezte be eredményesen a vizsgákat. Tizen kaptak engedélyt arra, hogy szeptember 30-ig levizsgázzanak, tízenhet pedig évet rognak ismételn.

Az I. évfolyam tanulmányi átlaga a második félévben 3,29, az I. félévhez képest (3,11) valamelyest emelkedett. Az évközi munka követelményeit 69 hallgató nem teljesítette, közülük ötven két tárgyból nem felelt meg, és emiatt helyből utóvizsgáztak.

Politikai gazdaságtanból a hallgatók véleménye szerint az előadások hasznos segítséget adtak a tananyag feldolgozásához és a vizsgához. A valószínűségszámítás 2,81 átlaga mögött egészen eltérő csoport-átlagok vannak. (Tanár B szaké pl. 3,78, az A szaké 2,2.) Ebből a tárgyból és számítástechnikából volt a legtöbb utóvizsga az évfolyamon. Az idén is sok volt a jelentkezés az első vizsganapokra próbaszerencse megoldással, emiatt sok elégtelen született. Szeptemberben vizsgázott 30 hallgató valószínűségszámításból, 27-en pedig számítástechnikából. Közülük 9 még további halasztást kapott a hó végéig.

A gazdaságtörténet vizsgaeredményeket kedvezően befolyásolta a házi dolgozat írása. A gazdaságtörténet tanszék ta-

pasztalata szerint hosszú évek óta ez volt az első időszak, amikor a különböző tagozatok átlagai igen közel kerültek egymáshoz. (Nappali 3,20, esti 3,09, levelező 3,31.) Kevés volt ugyan a kiemelkedően jó eredmény, de elégtelenre is kevesebben vizsgáztak.

A felsőévesek összevont átlaga 3,77, ez a korábbi évekhez képest csekély javulást jelent. Elsősorban a pénzügy szakosok értek el jobb eredményt, a tervgazdasági és tanárszakosok teljesítménye alig változott. A kari rangsorban azonban továbbra is vezet a tanárszak: B, A, C, utánuk következik a tervgazdasági, majd a pénzügy szak. Magasabb évfolyamokon a tanulmányi átlagok most is magasabbnak voltak, az utóvizsgák száma pedig a negyedik évre erősen csökkent.

A tervgazdasági szakosok gyenge eredményeket értek el matematikai statisztikából, részben a rendszertelen óralátogatás miatt. A pénzügy szakosoknál sok volt az elégtelen számvitelvizsgálat, nappali tagozaton, de az estieknél is.

A karon sikeres vizsgának tekinthető a Négyszögtervezés és irányítása, amelyből a III. évfolyam A és B szakon egyformán 4,1 volt a vizsgaátlag, míg más szakokon 3,1–3,8 között változott. Az elméleti története tanszék a negyedéves A szakosok teljesítményét az évek óta ismert legjobbnak ítélte. Viszont ugyanennek a csoportnak egy részéről igen elmarasztaló vélemény alakult ki a a pénzügyblokk záróvizsgán.

A pedagógiai tárgyak kiemelkedően jó vizsgaátlagai a tanszék szerint a követelmények emelésének lehetőségét vetik fel.

Jól sikerült a tanár A szakosok politikai gazdaságtan vizsgálat. 3,57 átlaguk alig különbözik korábbi kollokviumi eredményeiktől.

Elégedett volt a pénzügy tanszék a pénzügyszakos hallgatók tanulmányi felkészültségével, fegyelmével. Vizsgaátlagait jónak minősítik. Bukás elvételre fordult elő, a vizsgák átlaga 3,47 volt.

A filozófiából változatlanul nagy különbség van egyes tagozatok átlageredményei között. (Nappali 3,52, esti 3,16, levelező 2,96, levelező kiegészítő 3,05.) Javult az esti levelező hallgatók eredménye. Ebben a javulásban a tanszék nagy szerepet tulajdonít a dolgozatoknak, valamint annak, hogy az előadások látogatottsága itt lényegesen jobb, mint nappali tagozaton.

AZ IPARKARON megállapítható, hogy a második félévi vizsgák általában rendben folytak le, a tanulmányi eredmények lényegében a korábbi évek színvonalának megfelelően alakult, bár az átlagered-

mények mindhárom tagozaton mérsékelten csökkentek. Az évismétlők száma a nappali tagozaton nőtt, az esti levelező tagozaton lényegesen csökkent.

Továbbra is lényeges eltérések vannak az egyes tagozatok átlagos tanulmányi eredményei között. Tantárgyanként különböző mértékben megmutatkozó eltérések mellett a nappali tagozat tanulmányi átlaga meghaladja az esti és különösen a levelező hallgatók eredményeit. A tanulmányi eredmények ilyen jellegű szóródása főleg a gyakorlati igényesebb tárgyaknál mutatkozik erőteljesebben. Több tanszék jelezte, hogy az évközi számonkérés következetesebb alkalmazása lemérhetően jó hatással volt a vizsgaeredményekre.

Általános statisztikából a nappali tagozaton a vizsgaeredmények megegyeznek az előző tanévi vizsgaátlaggal. A szakok közül a tanár B szak mutatott kiemelkedő eredményt (4,11). Átlag alatti eredményt értek el az áruforgalmi és a nemzetközi szakos hallgatók. Az esti tagozaton az átlageredmény magasabb az előző évinél (2,53) és az elégtelenekek aránya is csökkent (16,3%). A jobb eredményeket részben a házi dolgozatok, valamint röpdolgozatok íratásával a folyamatos tanulásra való ösztönzéssel érte el a tanszék. Javult az átlageredmény a levelező tagozaton is.

Szakszámvitelből (ipar, pénzügy) elég sok volt az elégtelen vizsgák száma, azonban kevesebb, mint az előző évben.

A termelés technikai alapjai című alaptárgyból a hallgatók átlageredménye a nappali és az esti tagozaton romlott, csökkent viszont az utóvizsgák száma.

Ipargazdaságtanból a legjobb átlagot az esti iparszakos hallgatók érték el. A félév elején a hallgatók megkapták a tétel és irodalomjegyzéket, így év közben is folyamatosan készülhettek.

Közeledés gazdaságtan című tárgyból az adott félévben még nem jelentek meg a jegyzetek (októberre várható). A tanszék azonban sokszorosított anyagot biztosított a hallgatóknak, így a szigorlatra való felkészülés nem okozott problémát. A tanszék a nappali tagozaton nagy súlyt helyezett az évközi számonkérésre, így ennek tudható be az utóvizsgák alacsony száma.

Az Iparvállalatok szervezése és irányítása című tárgyat megállapíthatóan az esti levelező tagozatos hallgatók jó része nem tanulta folyamatosan. Ez a szigorlatra való felkészülésnél nehézséget jelentett számukra, ami a megismételt utóvizsgák számában is megmutatkozott. A nappali tagozaton a hallgatók első ízben tettek e tárgyból kollokvium vizsgát. A tanszék megítélése szerint ez a számonkérési forma bevált,

mert rendszeresebb tanulásra serkenti a hallgatókat.

A KERESKEDELMI KARON az elmúlt félév szorgalmi időszakát a nappali tagozaton igen eredményes vizsgaidőszakkal zárták. A nappali tagozat hallgatóinak kari összesített átlageredménye: 3,81 szemben a sok év óta regisztrált 3,6–3,7 közötti értékkel.

Szép eredményt értek el a korábbi évekhez viszonyítva a II. évf. külgazdasági és nemzetközi szakon végzetek 3,8, 3,9 évfolyamátlaggal.

Mégha feltételezhető is, hogy a jelzett két szakra nagyszámúban kerültek igen tehetséges hallgatók, akkor sem hallgatható el az a feltételezés, hogy egyes tárgyak esetében egy elvárható egyetemi szinthez képest mérsékelte, vagy pedig lecsökkent követelmények érvényesültek.

Néhány példa a szokatlan átlageredményre: II. év nemzetközi szak, orosz nyelvből gyak. jegy: 4,26; II. év külgazdasági szak 3-as csoport könyvvitelből gyak. jegy: 4,24; külgazdasági szak II/2 csoport világgazdaságtan kollokvium 4,91; piacszerzés, piackutatás záróvizsga a III/1 külgazdasági szakos csoportban 4,45. (Az már régebbi tapasztalat, hogy a két szakon a negyedév folyamán többnyire csak nyelvből fordulnak elő 4-es alatti átlagok az egyes tárgyakból.)

Az áruforgalmi szakosok kivételével csökkent a nappali tagozatos hallgatók utóvizsgaszáma. A IV. évfolyamon elvételre fordult utóvizsga, átlag minden tizedik hallgatóra jutott egy, és ez rekordnak számít.

Alaposan megnőtt másrészt a jeles és kitűnőrendűek száma, s most részarányuk eléri a hallgatóság 11%-át. Évismétlő a 618-as létszámú hallgatóságból összesen két fő lett. A szép eredményekhez hozzájárultak a tanulmányi versenyek, a házi dolgozatok, és az egységesebb nyelvi követelmények aktivizáló hatása is. A blokkzáró vizsgák tapasztalatai szerint beválnak tekinthetők az egyes blokk tárgyak vizsgaformáira, valamint a záróvizsga tárgyainak meghatározására vonatkozó korrekciók. Ugyancsak emelkedett az átlageredmény az esti tagozatosoknál. Az első évfolyamon, 2,9 a második évfolyamon 3 átlageredmény született. Másodévtől fölfelé ezúttal is a 3,4 körüli évfolyamátlag a tipikus. A csúcsot a negyedik évfolyam áruforgalmi szak 3,76-os átlaga jelentette. Az utóvizsgák gyakorisága változatlanul az első két évfolyamon volt a legnagyobb (az első éven egy főre több mint egy utóvizsga jutott). Az évismétlők száma 6 fő volt.

A belkereskedelmi tanszék azt az elhatározását igyekszik megvalósítani, hogy növelje a szakos hallgatók gyakorlati ismereteit. Ennek érdekében a nappali tagozatos hallgatók mind szélesebb körét szeretné bevonni a vállalati munkába. A külkereskedelmi tanszéken megtalálták a nagyszámú nemszakos hallgatóknak oktatott külkereskedelmi ismeretek tárgy leghatékonyabbnak ítélt számonkérési módját. Ugyanezt állapítják meg a kereskedelem és deviza-politikai blokk záróvizsgájának értékeléséről is. A piackutató és piacszerzési tanszék sikeresnek tartja a harmadéven újraindult blokkja I. félévének vizsgaeredményeit. A kifutó blokk két tárgyból mutatott hallgatói szereplés azonban több kívánnivalót hagyott maga után. Elégedett a tanszék a piacszerzés, piackutatás tárgy záróvizsga-eredményeivel. Jó véleményt alakított ki a jogi tanszék az államjog, munkajog, továbbá a külkereskedelmi jog elsajátításában felmutatott hallgatói teljesítményekről. A polgári jog 3,2 átlagát a megnövelt követelmények mellett reálisnak tartják.

A nyelvi intézet tanszékeinek tevékenységében külön figyelemre méltó az egy év óta új szervezeti egységek önállósodásában, továbbá a különféle egyetemi szakokkal szembeni követelmények egységesítésében elért fejlemények.

Vendégeink voltak

Fotó: Sass Ákos

Fullasztó közöny

A HVG szeptember 18-i számában „A 16 szennyező” címmel tudósítás jelent meg a Balatonon kialakult helyzetéről. Röviden összefoglalva, a helyzet a következő: a Nemzetközi Alkalmazotti Rendszerelemzési Intézet (Ausztria) előrejelzést készített arról, hogy mekkora a legkisebb, átlagos és legnagyobb várható szennyezett-ség. A maximális számított érték 1982. augusztus 25-én ténylegesen bekövetkezett. A Keszthelyi-öbölben egy köbméter víz 150 mg klorofillt tartalmazott.

Ma már annyi szennyezőanyag rakódott le üledékként a tóban, hogy ugyanakkora veszélyt jelent, mint a Balatonba befolyó szennyvizek.

A víz már nemcsak autotrof, hanem egyes helyeken hipertrof.

A vízminőségre köztudottan legveszélyesebb anyag a foszfor. Ennek ellenére a foszfortalanítás bevezetése 10 évet késett. Jelenleg a vízbe 1000 kilogramm kerül naponta.

A tó környékén évente 15 000 köbméter szennyvíziszap „tűnik el”. Feltehetőleg túlnyomó részét a tóba ürítik. Egyetlen helyi tanács sem intézkedett még ennek megakadályozására.

A szeptemberi Balaton konferencián nem képviseltették magukat sem a helyi tanácsok, se a MÉM. (Utóbbi mintegy jelezve, hogy nem tulajdonít a Balaton védelmének fontosságot, az erdészeti hivatalra bízta a balatoni ügyeket.)

Az idegenforgalom csupán a Balatoni Intéző Bizottságon keresztül volt képviselve.

Hát ez a helyzet ma a Balatonnál.

A cikket olvasva felülött a „Hét” című műsor júliusi adásában látott riport:

Egy síófoki polgár orrát nagyon bántotta már a partmenti kövek között rothadó szenny bűze, ezért elhatározta, hogy végére jár annak, kinek lenne feladata az effajta szennyeződés eltávolítása. Miután megjárta vagy négy-öt hivatalt, kiderült, ez egy hi-

vatalos szervnek sem a feladata, sem lelkiismereti ügye. Sem a tanácsnak, sem a vízügyi hivatalnak, sem a ki tudja, hányféle vízügyi ellenőrnek. (Az egyik azt mondta, ő csak mérni köteles a szennyneveződést).

Hősünk ezután begorombult, szerzett a tanácstól egy teherautót, összecsisztította a szomszédokat és megtisztították a part mentét.

Milyen tanulságokat lehet levonni az előbbiekből? Először is azt, hogy a lélektelenségnek, a Balaton iránti szeretlenségnek nincs felső határa.

Másodszor: éljen a síófoki úr! (Sajnos, a nevére már nem emlékszem.) Bebizonyította, hogy valahol el kell kezdeni. Megmutatta, hogy a közösség erejével meg lehet védeni a közösség érdekeit.

Egyetemisták: tudományosan bizonyított tény, hogy a mi Balatonunk —, mert csak azo-ké lehet, akik szeretik — már túl van a huszonnegyedik órán. Próbáljunk mi is feldűhödni egy érdemes céllért! Érdemes lenne a virtust e cél szolgálatába állítani.

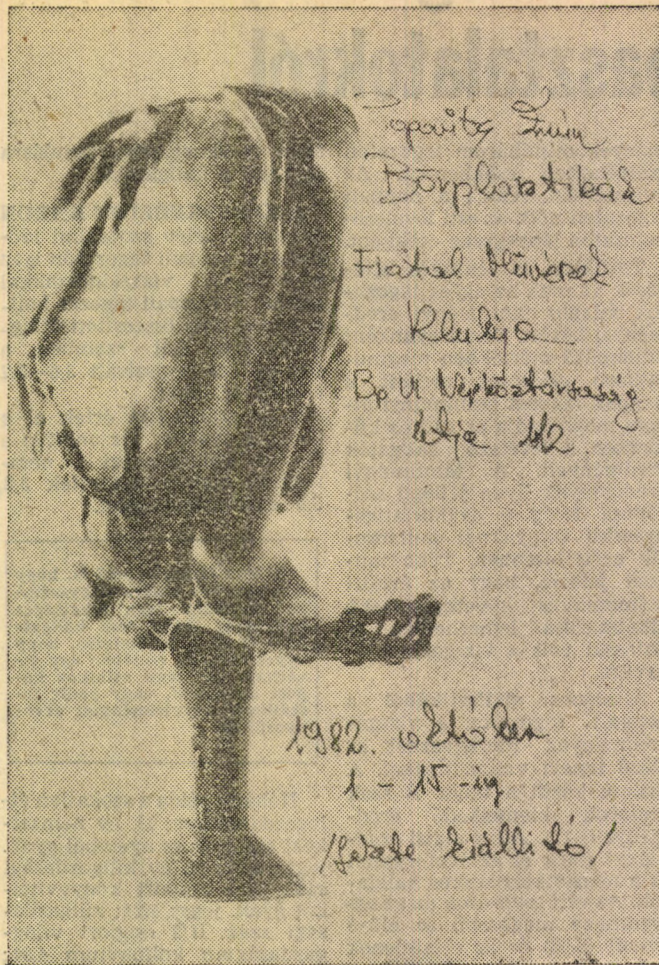
Véleményünk szerint a következőket kellene tennünk: — valamilyen szervezeti formát találni az összefogáshoz,

— kapcsolatba lépni más egyetemiek hallgatóival, — pontosan tájékozódni a balatoni állapotokról (pl. meghívni egy környezetvédelmi szakembert előadás tartására), hogy pontosan tudjuk, hogy kik a fő szennyezők, — kapcsolatba lépni a Balaton ügyeit intéző hatóságokkal, — a sajtóban fellépni ez ügyben.

De, ha bármi más elgondolások van, kérünk, adjátok tudtunkra, vagy velünk közöljétek, vagy valamilyen formában a szerkesztőségben jelentkeztek. Hiszen az a legnyomasztóbb, ha az ember (bár legyen meggyőződve arról, hogy valami nagyon nagyot kellene tenni), csak azt érzi, hogy egyedül maradt.

Huszár, Váradi

Bőrcsodák

Rendhagyó élményben lehetett része mindazoknak, akik megtekintették a fiatal művészek klubjában Popovits Ervin bőrplasztikai kiállítását.

Új magyar film

Panelkapcsolat

A Társulás Stúdió legújabb filmjét, Tarr Béla Panelkapcsolat című alkotását október 18-án, hétfőn, 21 órakor a Puskin moziban mutatják be először a közönségnek. Tarr Béla első filmje, a Családi tűzfészek a lakáshiány embernyomorító hatásait ábrázolta, Szabadgyalog című filmjében fiatalok sorsát, kötődéseit gondolta át.

Legújabb alkotása egy panelbe zárt házaspár hányattasorsáról szól. A film főszereplői ezúttal nem amatőrök, hanem színészek, akik az „életben” is házastársak, Pogány Judit és Koltay Róbert.

A Társulás Stúdió meghívja a közgázosokat a Panelkapcsolat díszbemutatójára; díjtalan belépők a közgáz szerkesztőségében kaphatók.

„Eszköz vagyok és üzenet...”

Ruttkai Éva nagylemezéről

Külép a színpadra. És belép a nézőtérre. Csend. A várakozás csendje. „Ha azt kérdezed, mi a taps: a legnagyobb az a csönd, ez vérré válik s vérré megy, kit eltűr, kit köszönt.” Elmosolyodik. Aztán megszólal melegen és biztatón. „Ha azt kérdezed, mi a hang, a szerelem hogy beszél: nekem a színével, most a sárga, remény nélkül folyó sárga szín, honnan, hova, merre, s hol van az a hol: az mindig csak bennem van valahol, létezhetem bárhol, bőrömben, agyamban, porondon.”

Ebben a pillanatban már a színész nő áll előtte. Ruttkai Éva.

„Játékom a játék, mégsem én játszom, csak az velem. Az élet az a színház, falánk és magammal éltem.”

Nem könnyű megfogni. „Ha azt kérdezed, hogy csinálom, azt mondom: nem tudom, mert két októvonné éke, s a többi hozzágondolom.”

Egy fiatal költő nő mégis megpróbálta. Adamis Anna. Kilenc verset írt Ruttkairól — Ruttkainak. „Eszköz vagyok, s üzenet, de csak a saját üzenetemem.” A versekhez dallam is született, az apaságot Másik János vállalta. S végül, aki az i-re feltette a pontot, hogy Ruttkai Éva nagylemeze végső formát ölthessen: Ruszt József, a rendező.

„A koreográfus megkomponálta, a rendező már meg-hangszerelt, hisz a partitúra mindig meg van írva, mert rend a lelke mindennek, s rend van hála Istennek... de este hétkor a színpad az enyém...”

Erzelmileg közel férközni egy híres színész nőhöz, megtudni, milyen az az ember, aki a színpadi szerepek mögött rejtőzik — ez általában nem adatik meg a közönségnek. Bizonyára nagyon kevesen vannak, akik valóban ismerik Ruttkai Évát. Azt a Ruttkai Évát, aki a maszk mögött van. A rajongói csak felsőfokban beszélnek róla. A szerepelemzői azt írják róla: ösztönösen tehetséges. „S ha megkérdezed, mi lennék: lobogó jelszó vagy jelenlét? Minden, hol ösztön és tudat egymásból egymásért kutat.”

Reális és mélységekbe menő „tanulmány” még nem született róla, pályafutásáról, színpadi és filmszerepeiről. „Ha azt kérdezed tőlem, mi volt a legnagyobb sikerem, azt mondom: a pályám, s elhiszem, hogy én is azt hiszem.”

(Kérdés azonban, hogy egyáltalán lehetséges-e egy színészről vagy színésznőről a valóságot felmutató elemzést írni — még életben? Szükséges-e legendákat és nimbuszokat gyártanunk és fenntartanunk? Elbírja-e a közönség és a sztárkultusz a nem mindig szívvidító valóságot?)

Hiszem, hogy Ruttkai Éva új nagylemeze sok mindent elmond Ruttkairól annak, aki értő füllel hallgatja.

„Sorsom egy nyelv: magyar vagyok. Életem is magyar. Ezt élem, érzem, értem én, hol édes, hol fanyar.”

Meghallgatást és megértést váró vallomás a lemez minden szava. „Egy színész nő vall önmagáról, érzéseiről, gondolatairól, arról, hogy asszony és ember ő is, akár a többiek — s teszi ezt úgy, hogy közben (minden színészi tudását latba vetve) játszik.

Néhány évvel ezelőtt, amikor meghalt Somogyvári Rudolf, úgyszólván semmit sem írtak róla az újságok. Nem nyilatkoztak a pályatársak, nem készítettek emlékműsort, és nem adták ki posztumuszlemezét. Aztán egy évvel később az egyik tánczenekar írt egy dalt. Ők voltak az egyetlenek, akiknek eszébe jutott. „Egy elkésett dal (S. R. emlékére)” — Lokomotív GT, 1977.

Most, Latinovits Zoltán halála után néhány évvel mintha megint valami hasonló történt volna: Egy táncdalszövegíró tette meg azt, amit az újságíróknak kellett volna.

De félre a meddő polemizálással! Hallgassuk (olvassuk) inkább Ruttkai dalait (mindenfélle kommentár nélkül):

„Térdei a szó, imája csendes, végtelen,
Érted beszélsz és bennem hallgat a félelem,
Mind a ketten valahogy egyet akarunk,
de lehet, hogy másképp, s erre nem gondoltunk.
Mért hagytam ezt? Nem tudom.
Elfogy a hold, elfogy az élet nélkülöd,
és nincs idő, és nincsen még egy, hogy újra kezdő.
Mind a ketten ugyanazt hittük igaznak
s egyforma hangszlyt adtunk a szavaknak,
s a dallamom mögött sír a szó.

Mért ad a kéz, hogyha vesz,
mért van erő, hogy sebez?
Önmagam kérdezem, faggatom.
Mért öl a szó, hogyha él,
Mért él a hit, hogyha fél?
Önmagam válaszát hallgatom.
Te szólsz egy éjszakában, ha felriadok,
te villansz fel egy lobbanásban, s hinni tudok.
Most először igazán nem vagy mellettem,
de nem tagadom meg azt, akit szerettem.
Az élet része vagy, de mondd nekem:

Mért ad a kéz, hogyha vesz,
mért van erő, hogy sebez,
mért öl a szó, hogyha él,
mért él a hit, hogyha fél,
mért, mért, mért?
Önmagam válaszát hallgatom.”

Dukász Anna

Előszó

A KÖZGAZDASÁGI SZEMLE 1982/7—8-as számát BOGNÁR JÓZSEF akadémikus cikke fémjelzi: NEGYEDSZÁZADOS GAZDASÁGI FEJLŐDÉSÜNK EREDMÉNYEI A VILÁGGAZDASÁGI KORSZAKVÁLTS MÉRLEGÉN.

„Nyilvánvaló, hogy reformot aligha lehet bevezetni addig, amíg egyfelől a társadalom és a hatalom közt a szükséges egyetértés és bizalom nem jött létre, másfelől amíg a hatalmi erőközpontokban nagy azok befolyása, akik a konszolidációt... az elavult struktúrák restaurációjának tekintik” — kezdi gondolatmenetét. „A gazdaságpolitikának és a gazdasági fejlődésnek összhangban kell lennie egyrészt a valóságos gazdasági (áru-, pénz-, piaci, szervezeti stb.) viszonyokkal, másrészt a társadalom érdekviszonyaival... Azon mechanizmusokat kell kiépíteni, amelyek összekapcsolják egyfelől az érdekrendszereket a cselekvési rendszerekkel, másfelől a különféle érdekrendszereket a közérdekkel... Ilyen értelmezés esetén decentralizálni lehet, ... ugyanis ... a gazdasági viszonyok, saját érdekeik, a gazdasági mechanizmus által befolyásolt, jól tájékozott és a tudomány eredményeire támaszkodó gazdasági egységek és egyének képesek ésszerűen cselekedni. A gazdaságpolitika ésszerűségét és realitását csak ... ilyen gondolkodásmód biztosíthatja, mivel a viszonyokkal, az érdekekkel... nem számoló döntések ésszerűen a viszonyok, a szervezetek és

az érdekek ellenállásába,

illetve passzivitásába ütköznek.”

„1974 és 1978 között — a reformellenes tendenciák átmeneti megerősödése ... cselekvési holtpontra juttatta országunkat.” A mai helyzet „a reformpolitika megújítását és meggyorsítását követeli meg ... ki kell terjednie a szervezeti és intézményrendszerre is... (melynek) konzerváló ereje hátráltatta a reform kibontakozását ... A tájékoztatás és a meggyőzés alapján kialakított demokratikus keretből átmehetnek a szocialista demokráciának egy olyan fejlettebb rendszerébe, amelyben az érdekek ütköztetése a döntések előkészítése során szélesebb társadalmi bázison megy végbe ... Elkerülhetetlen ... egész döntési, kormányzati és cselekvési rendszerünk felgyorsítása.”

„A döntésért viselt közös felelősség rendkívül nagy összetartó erő ... Ily módon erősödhet ... a magyar nemzet azonosági tudata.”

A VALÓSÁG 1982/5-ös számában SZALAI ERZSÉBET: A REFORMFOLYAMAT ÚJ SZAKASZA ÉS A NAGYVÁLLALATOK című cikke a nagyvállalatok felelősségét boncolja a 68-as reform visszaszorításában.

„A hatvanas évek elején... világviszonylatban is szinte egyedülállóan centralizált vállalat szervezet alakult ki iparunkban ... Ez lehetőséget nyújtott és nyújthat a nagyvállalati létben érdekelt vezetők ... számára vállalatuk érdekeinek érvényesítésére a gazdaság többi területének rovására, sőt ... a vállalat bukásának túlélésére is ... Nagyvállalataink az adminisztratív piacon keresztül hosszú ideig csoportosíthatnak át, szívatnak el a jövedelmet önmaguk számára a gazdaság többi területéről ... Az 1972-es fordulat és az azt követő időszak egyik nagy tanulsága, hogy a felső gazdasági vezetés törekvései nem függetlenedhetnek tartósan ... az érdekviszonyoktól, ezért csak rövid ideig közvetíthetnek ezzel ellentétben reformpolitikát ... ha nem változtatnak ... az intézményi rendszeren.

Az 1972-es fordulathoz a nagyvállalatokon kívül elsősorban az ágazati minisztériumoknak fűződött érdekük. Az ágazati minisztériumok megszűnésével a nagyvállalatok így legjelentősebb szövetségeseiket veszítették el 1980-ban ... (még ha) az egyedi beavatkozás ismerős jegyei azóta az Ipari Minisztérium tevékenységében meg is jelennek. A nagyvállalati pozíciók felülről kezdeményezett gyengülését célozta és szolgálta a tröszt és nagyvállalati szervezet felülvizsgálata is 1979-től ... Az intézményes formákat öltő második gazdaság a munkaerőpiacon mindenképpen versenytársa lesz a nagyvállalatnak”

„Mely társadalmi-gazdasági csoportok közvetlen érdeke egy radikális reform még a gazdasági nehézségek

társadalmi válsággal mélyülése

előtti? Aki tartsónak átcsoportosítanak ... így a gazdaságtalan trösztök viszonylag rentábilis vállalatok ... a kis- és középvállalatok ... a második gazdaság ... az értelmiségnek az a része, amelyet az adott szerkezet korlátoz sajátos értékei ... kibontakoztatásában ... E társadalmi-gazdasági egységek ... nem képeznek olyan egységes erőt, mely alulról jövő mozgalom formájában kényszerítene ki radikális reformot.

Ha ... már nem lehet újabb jövedelmeket átcsoportosítani a nagyvállalatok javára ... a reformfolyamat bázisa már a nagyipari munkásság lesz, mely csak a gazdasági szerkezet átalakításával és önálló érdekérvényesítési intézmények létrehozásával tudja helyzetét megváltoztatni, egyénileg nem.”

De nem kéne addig várni, míg a munkásság is bőrért éri a visszaesést! „A kelet-európai országok 1968 utáni története a társadalmi-gazdasági demokratizálás irányába tett lépésünket igazolja!”

Más téma: a TISZATÁJ 1982/9-es száma ismét szókimondóan tiltakozik egyes román körök történelmhamisításai ellen, KÖTELES PÁL: TÖPRENGÉS EGY TORZKÉP ELŐTT című cikkével. A szomszédos népek íróinak esztétikai-gondolati értékeit képviselő művei erősítették a szellemi hidat népeink közt. Láncrenjan új könyve azonban Koteles Pál összefoglalásában a következőket állítja:

A veszélyhelyzet azóta létezik, amióta a magyarság megjelent Európában, és megpróbálta leigázni a magas kultúrájú román népet. Akkor a románok már rég keresztények voltak, a magyarság viszont még négyszáz évvel később sem illeszkedett be az európai létviszonyokba, nomád módon élt. Így Ady, Bartók és mások is

áldásukat adták Erdély és Románia

egyesítésére. Minden magyar rétegnek hajlama van a mások elnyomására, ezt mindmáig makacsul őrzi. A dákok utódai viszont mindig békeességet kívántak, s századokon át csöndben meghúzták magukat Erdély hegyeiben. A románok nem juttatták a Gestapo kezére a zsidóságot, mint a magyarok (a román vagárdisták maguk semmisítették meg félmillió zsidót Koteles Pál közbeszűrésa szerint), miközben 1940-ban a magyarok egész Észak-Erdélyben irtották a románokat, szuronyokkal aprították össze terhes asszonyokat, szuronyhegyre tűzött csecsemőkkel jártak-keltek. A fenyegetés a mai napig tart, mint azt Kádár János beszédei (Láncrenjan számára) bizonyítják.

Romániában nincs is nemzeti kérdés, hiszen Románia egységes nemzeti állam, ahol magyar származásúak is élnek — szögezi le Láncrenjan.

Koteles Pál pedig így fejezi be cikkét: „A szerző úgy véli, hogy nálunk némelyek méltéktalanul aggodnak a romániai magyarság sorsáért. Ez a könyv éppen annak bizonyítása, hogy semmilyen aggodalom nem lehet túlzó.”

B. Kiss Tamás

Vendéghallgatónk: Tsutsui Harubiko

A Japán Kommunista Párt küldte hazánkba Tsutsui Haruhikot, pártunk és kormányunk meghívására. Tavaly szeptemberben érkezett. Legfontosabb volt számára a magyar nyelv jó elsajátítása és ez rekordidő alatt sikerült is neki. Februárban már vendéghallgatóként látogathatta az ELTE Bölcsészstudományi Karát. Idén szeptembertől pedig egyszerre két egyetemre is jár: az ELTE-n a magyar népi demokrácia történelmével ismerkedik Balogh Sándor előadásain, egyetemünkön pedig magyar gazdaságtörténetet tanul Berend T. Iván professzortól. Ugyanis a nyelv elsajátítása mellett a japán fiatalember szeretne megismerkedni a szocializmus létrejöttével és az 1956-os történelmi eseményekkel.

Tsutsui Haruhiko 28 éves. Tulajdonképpen már tíz év az egyetemen. Oszakában végzett, ahol angol nyelvet és politológiát tanult. Különösen behatóan foglalkozott az amerikai diplomáciatörténettel, külpolitikával, és talán számunkra meglepő, de az egyetemen tudományos szocializmust is tanult. Esti tagozatra járt öt évig. Közben egy könyvesboltban dolgozott, majd tanulmányai befejeztével hivatalnok lett Japán egyik legnagyobb polgári újságjánál, az Aszahi-simbun-nál.

Amikor a párt tanulni küldte hazánkba, alig tudott valamit Magyarországról. Az iskolában nem sok szó esik róla, így aztán természetes, hogy sokan nem is tudják, hol van Magyarország. Erkezése előtt a magyar követségen tájékozódott hazánkról. Tsutsui Haruhiko nagyon jól érzi magát nálunk. Különösen élvezi, hogy a fogyasztási cikkek nem olyan elérhetetlenek, mint Japánban. Például a dupla ára 50 forintnak felel meg, ami bizony magas egy munkás kb. 14 ezer forintnak megfelelő átlagfizetéséhez képest. Tsutsui a kávékn kívül itt megengedhet magának egyéb élvezeteket is. Gyakran jár operába, moziba, koncertre. Sokat olvas. És mindemellett közvetlen környezete is

jó benyomást tesz rá. Úgy tapasztalja, hogy a magyarok kedvesek, vendégszeretőek. Ilyen körülmények között nem volt nehéz beilleszkednie a magyar egyetemisták életébe. Tulajdonképpen úgy érzi, nincs is különbség a japán és a magyar diákok életformája között.

A legtöbb diákot Japánban a szülei tartják el. Szociális támogatást nagyon kevesen kapnak. A hallgatók csak kisebbik része lakik kollégiumban, de vannak jobb módúak, akiknek önálló lakásra is telik. Szembetűnő viszont, hogy míg Magyarországon alig száz ezer diák tanul főiskolán, egyetemen, Japánban kétmillió-kétszáz ezer egyetemista van. A japán ifjúság 36 százaléka tanul felsőfokon.

Náluk áprilisban kezdődik a tanév. Az új diákok egyetemre érkezését nagyszabású tavaszi fesztivállal köszöntik. Ősszel ismét egyhetes fesztivált rendeznek, kiállításokkal, divatbemutatókkal, koncertekkel, karnevállal. De a komoly programok sem maradnak érdektelenek. Rendszerint nagyszabású politikai kiállítás és egy időszaki politikai kérdés megvitatása szerepel konferencia keretében ilyenkor a fesztivál műsorán.

A Diákunió egymillió egyetemistát tömörít, a társadalmi fejlődés, a béke és a demokrácia érdekében. De ugyanez a szervezet vállalja a harcot a jó tanulási szociális feltételek biztosításáért is az egyetemeken.

A japán társadalomban fontos szerepe van annak, hogy valaki milyen egyetemen szerzett diplomát. Ha egy fiatal embernek sikerül híres egyetemen tanulnia, az gyorsabban emelkedik a társadalmi ranglétrán is. Így aztán természetes, hogy minden szülő jó hírű egyetemre szeretné a gyerekeit járattatni. De a diákok is erre törekcsenek. Van azonban ennek a szemléletnek hátulütője is. A diákok az egyetemen csak a tanulással törődnek és minden mást kizárnak az életükből.

Ez viszont nem jó. Ennek a tendenciának tapasztalható rossz hatása ellen küzdenek a

társadalom progresszív erői, elsősorban a japán kommunisták.

Tsutsui Haruhiko miközben két egyetem között pendlik mint vendéghallgató, óhatatlanul összehasonlítja a japán és magyar diákok életformáját. ELTE és a Közgáz között is. Úgy tapasztalja, hogy a közgázosok szorgalmasabbak, politikai kérdésekben felkészültebbek, tájékozottabbak, mint az ELTE-n tanulók diákok. Ezt igazolta az az 50 kérdésből álló felmérése is, amit a két egyetem diákságának tett fel, amikor anyagot gyűjtött a magyar egyetemi hallgatókról készülő cikkéhez. Az írást egy japán újságnak küldte el. Ő maga csak három év múlva megy haza. Az utolsó évben szeretne az ELTE-n aspirálni. Terveihez és tanulmányaihoz sok sikert kívánunk!

it

Milyen az öröm és mennyi az üröm!

Törökbálinti hangulat

„Kedves hallgatónk!

Örömmel értesítelek, hogy kollégiumi felvételt nyertél. A kollégium címe: 2045. Törökbálint, Kazinczy út 105.”

Gondolom, sok embert örömmel töltött el a fent sorok olvasása, s talán legalább annyi bosszankodott, hogy nem kapott kezeset. Most nézzük meg azokat, akik örültek a nyár közepén a diákotthoni elhelyezésnek. Vajon, hogy érzik magukat, az örömből mennyi és mennyi üröm vegyül?

A beköltözők között vannak olyanok, akik először kezesesok, vannak olyanok, akik már vén rókanak számítanak, s na persze szép számmal akadnak olyan fiúk, akik katonáskodás után költöztek ide.

A katonáskodást — mondják — össze se lehet hason-

lítani ezzel az étellel. S mindennel kiegyeznénk, a még kopár szobákkal, a buszmegállótól való gyaloglással is, csak ne lenne olyan messze a bevároától. Kétségtelen, hogy a zöldövezetnek is van előnye. Vannak sportpályák — amik kihasználtsága nem épp optimális: jó a levegő, viszonylag csendes! De a legtöbbben a magunkhoz hasonló kőrüak, társaságra vágnak, emberek közé szeretne menni.

A középiskolai kollégiumból jöttek a hirtelen az ölübe pottyant szabadságot találják furcsának. Az egyetemi kole-

szokhoz képest apácázárda a középiskolai — vagy tán intézménye válogatja? — Mindenetre tanácsos lenne a középiskolák utolsó éves diákjait kicsit önállóbb életre nevelni.

S az új kezesesok?

— En még mindig nehezen

hiszem el, hogy ez nem építőtábor!

— Nekem tetszik ez a nagy szabadság, ami itt van. Tényleg az jön be, aki akar, meg minden. Ennek azonban vannak visszásságai is. Az elmúlt hétvégek egyikén valaki fölfalta a szobánkban levő összes kaját.

— A szobatársaitok lehet-

tek, nem? — Éppen ez az, hogy ott-hon voltak. Mindent megették, lekvárt, a befőttet, a maradék kiflit. Az üvegek meg ott maradtak üresen és koszosan a szekrény tetején. No, meg két csokor virág az asztalon. Nem tudom, hogy ezt minek szánták, lehet, hogy fájdalomdíjnak. Kellene valami kis biléta, hogy igazolja, ki, hol, melyik szobában lakik, ha el akarja kérni a kulcsot.

— Tényleg klassz, hogyha eljön egy barátod, nem rúgják ki nyolckor, meg nincs fél 10-kor villanyoltás, de ez a kulcskérdés szisztema valóban nem a legjobb. Akárhogy mondhatja, hogy itt lakik, főleg addig, ameddig a portásoknak is újak az arckók.

A szobák felszereltsége igen változó. Van, ahol már minden berendezési tárgy a helyén van — székek, polcok, falvédők, lámpák —, van ahol valamelyik hiányzik. Nem létszükségletűek ugyan, de otthonosabbá, kényelmesebbé teszik szobáinkat. Sok helyen a fehér falak színesítése befejeződött. Szobánként változó, milyen plakátokkal.

Honvágy? Egyre halványabb lesz, majd idővel el is múlik. Mindenki hazamehet, amikor csak akar, s útiköltsége válogatja, ki hányszor él ezzel a lehetőséggel.

Budapest ismeretével hogy állunk? Van, aki a tanítás előtti héten nyakába vette a várost, és térképpel utazgatott, s még a plakátokkal hirdett kiállításokra is beugrott. Van, aki — szerencsére nagyon kevesen —, az egyetem környékén és a Kosztolányi Dezső téren kívül nem merészkedett még messzebbre. Nagyon sok emberben él a színházba járás vágya. A fő problémát a jegyek megszerzése, na meg az utolsó busz indulásának ideje jelenti.

Mindent összevetve, új életmódunk még gyerekcipőben jár. Idő kell ahhoz, hogy a kezdeti problémák megoldódjanak —, hogy miért, azt ne most feszegessük —, s idő kell ahhoz is, hogy ésszerűen ki tudjuk alakítani napi, heti életrendünket. Rájönni arra, hogyan gazdálkodjunk az időnkkel, energiáinkkal és pénzünkkel, hogyan éljünk az ölübe pottyant szabadságunkkal.

Czakó

Padból a katedrára

Ági öt éven át volt a közgáz hallgatója, és szinte szó szerint a padból ment fel a katedrára; Zoli ezalatt az öt év alatt nem hogy a közgázról, de még az országtól is távol, Leningrádban tanult, az Állami Egyetem filozófia szakán. Az egyiknek túlságosan is jól ismert körülmények (emberek) között kellett hirtelen szerepet váltania, a másiknak a hazai egyetemi körülményeket még az átlagosnál is kevésbé ismerve kellett belefognia a nagy vállalkozásba — a tanításba. Bába Ági a számvitel tanszék, Bíró Zoli a filozófia tanszék gyakornoka — immár egyhónapos közgázos „tanári múlttal” a hátuk mögött...

— Miért éppen a közgáz választottatok? — Gimnáziumból jöttem, azok közé tartoztam tehát, akikről igazán távol állt a könyvtel — kezdi Ági. — Viszont tanár B szakra kerültem, és kifogtam egy olyan statisztika tanárt, aki négy éven át úgy tanított, hogy megszeretett velem ezeket a tárgyakat. Aztán jöttek a véletlenek is: viszonylag hamar átestem

a Számviteli Főiskolán néhány — biztatást adó — sikeres tanításon. Ötöd éven pedig már itt az egyetemen is lehetőséget kaptam, megint — úgy éreztem — nem sikertelenül. Persze, gyakorlaton, én is voltam középiskolában is, de úgy éreztem, hogy az egyetemi közeg közelebb áll hozzám. Szívesen maradtam.

— Én is kifejezetten ide kerültem magam, és szerencsém volt, mert éppen akadt hely — mondja Zoli. — Az egész előzménye, hogy korábban már dolgoztam itt öt hetet — itt töltöttem a pedagógiai gyakorlatot. Tetszett amit láttam. Tudod, a filozófiának van egy olyan veszélye, hogy nagy élvezettel, szinte észrevétlenül el lehet úszni nagyon szép, de nagyon periférius problémák életén át tartó boncolgatásához. Úgy éreztem, hogy az a gyakorlatiasabb, politizálóbb hangulat, látásmód, ami a közgázban már csak a jellegéből is fakad, megóvott tőle.

— Viszont ez alatt az öt év alatt — gondolok — éppen az itteni befogadók gondolkodásmódjától, világnézeti-politikai reflexeitől kerülte távolabb. Hogyan sikerült (sikerült-e már) beleszoknod a hazai élet és gondolkodási stílusba; emellett abba a ténybe, hogy egy tanszék a munkahelyed, és hogy a magyar diákok olyanok, amilyenek? ...

— Tény, hogy többszörös asszimilációra volt és van is szükségem. Az értékek és persze nemcsak az egyetemiek, odakint és itthon közel sem fedik egymást. De azért nem szabad túlértékelni ennek a jelentőségét. Noha öt évet éltem a Szovjetunióban, azért én ott végig „kivülálló” maradtam. Emellett sok kapcsolódási pont kötött haza is: magyar sajáttermékektől kezdve egészen volt gimnáziumi társak, ismerősök leveleig, velük való időnkénti találkozásig. Egy viszonylagos áttekintésünk volt tehát a hazai életéről, csak persze a rejtettebb buvátpatakokat nem lehetett onnan érzékelni. Ennek feltérképezése kétségtelenül mostanra vár. Ami a tanszéket illeti... ennyi idő

után elhamarkodott lenne bármit mondani. Pillanatnyilag csak jóindulatot és segítőkészséget tapasztalok, és ez nagyon jó. A diákok? ... Nos, meggyőződésem, hogy ha az ember nem fogalmaz meg magának bizonyos „ars poeticát” a tanítást illetően, akkor improvizációba fullad minden óra. Az én ars poeticám pillanatnyilag az, hogy rávegyem a hallgatókat a filozófia megismerésére. Arra, hogy próbálják meg kézzé venni az „eredetit” és elolvasni. Eszköznek tekintem magam a filozófiával való „összeismerkedéshez”... És ennyiből számomra a szemináriumnak egyetlen célja van: ha már eljött az illető, akkor próbáljuk meg együtt végiggondolni az órát. Adott egy-egy kérdés, adott másfél óra — gondolkodjunk együtt.

— Ha már a ti szerepetekről van szó: Ági, úgy tudsz róla, hogy az átlagos egyetemi diák, közvélemény szemében egy meglehetősen népszerűtlen tárgy oktatására vállalkoztál? ... Okozott-e már ez számodra problémát például abban, hogy elfogadtasd magad —, hogy jó közérzettel tanárként létezhess?

— Estin és nappalin tanítok. A nappalin az a jó, hogy (kölcsonösen érzékelhetően) nagyon közel állnak még hozzám a hallgatók. Estin viszont azért könnyebb, mert ott tényleg elhiszik, hogy szükség van a számvitelre. Amikor közlöktem az estis csoportommal, hogy ez szigorlatos tárgyk, még örültek is neki. Szükségük van rá a munkahelyen. Nappalin ez közel sincs így. Nem tudom, hogy mikor és hogyan kezdődött el, de előfordul, hogy már az is eleve elutasítja a számvitelt, aki például gimnáziumból jött, soha nem is látott ilyet, és fogalma sincsen róla, hogy miről áll... és mégis, már előre „tudja”, hogy azt nem fogja szeretni. Tény, hogy ez egy olyan tárgy, ahol keményen, fegyelmezetten együtt kell haladni, különben a későbbi félévekben teljesen összezavarodik minden (ugyanakkor éppen az anyag eleje az „utálatosabb”...). De mind-

emellett nem hiszem, hogy a számvitelről alkotott képnek ilyennek kell maradnia. Igenis látok lehetőséget arra, hogy azt is el lehessen fogadtatni. Én legalábbis bízom benne, hogy el tudom ezt érni.

— Milyen a tanított tárggyal a viszonyotok? Mennyire „jön” közvetlenül „belőletek” az amit mondtok, és mennyiben kezelitek egyelőre még számotokra is „külső dologként” az adott tudományt?

— Azt hiszem nagyképűség lenne azt állítani, hogy máris „belülről árad a tárgy” — jegyzi meg Ági. — Ehhez még nyilván évek kellenek.

— De azt azért tegyük hozzá — mondja Zoli —, hogy az viszont jó, ha már az elején is „árad” az emberből valami... Valami, ami látszólag csak egy szubjektív viszony a tárggyhoz... viszont amiből azt látják a hallgatók: „ez a srác az életét teszi erre a dologra, tehát ezért lehet benne valami... Lehet, hogy ő is még kívülről nézi-kezeli az egészet, de ha ennyire komolyan veszi és hisz benne, talán tényleg van valami értelme...” Szóval valami efféle gondolkodom. Persze ez csak egy rövid periódusban lehet érvényes, előbbtöbb tartalommal kell megöltönni, különben üres pózba merevedik az egész. De az elején — legalábbis a filozófiát — szerintem nem lehet másként adaptálni és átadni. Fia-tal matekzenik voltak és vannak is. Filozófiánál ilyesmire nem lehet szó. Hosszú évek és többek között rengeteg olvasás kell hozzá.

— Bennetek egyébként mi volt az erősebb: a tantárgyhoz való vonzódás, vagy a tanítási szándék?

— Shaw-nak van egy olyan mondané, hogy aki tudja, az csinálja, aki nem, az tanítja... A filozófiát szerintem — éppen az imént mondtam miatt — először (az addig ismert szinten) csak interpretálni lehet igazán. Hogy eljusson valaki arra a fokra, amikor már „alkot” is —, nos, ez csak hosszútávú programként reális. És ennyiből nálam a tanítás és a tudomány „művelése” egy-

mást feltételező és erősítő oldalak. Most még „csak” interpretálok, mert ennyire telik, és közben (részben éppen ezért) „izlelgetem” magát a tudományt...

— Én sem tudom elválasztani a kettőt — bólogat Ági. — Természetesen nekem is vannak céljaim, de önmagában a tanítás rengeteget hozzászerez a már meglévő ismeretekhez. Hogy csak egy példát mondjak: amit a vizsgán „nagyjából” tudtam (s az ott elég volt), azt — ahhoz, hogy átadhas-sam — előbb apróra tisztáztam és pontosítanom kell magamban.

— Ez az egyik — helyesel Zoli. — Szükség szerűen elő-jönnek a ködös pontok, és addig nem léphetek tovább, amíg nem tisztáztam őket. És van még valami: gyakran maguk a diákok azok, akik meglepően frissen látnak (meglátnak) dolgokat — néha egy-egy kérdés egészen új szempontok felé orientál.

— Végül engedjetelek meg egy „intim” apróságot: közismerten „olcsó pályára” léptetek — az egyetemi tanári fizetések ma talán a legalacsonyabbak az értelmiségi területen. Belegondoltatok-e már ebbe —, fogjátok-e bírní anyagiilag, hogy kitarisatok emellett a foglalkozás mellett?

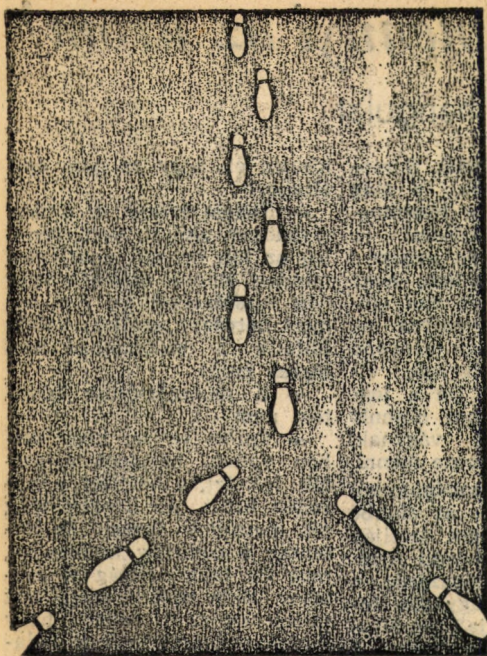
— Jogom nincs arra, hogy panaszkodjam, hiszen áprilisban, amikor a számvitel tanszék mellett döntöttem, tisztában voltam vele, hogy nagyon kevés lesz a fizetésem. Szerencsére a szüleim pesten élnek, így lakásgondom nincsen — ha ez nem lenne megoldott, akkor valószínűleg nem tudtam volna vállalni a dolgot. Később remélem lehetőség nyílik arra, hogy máshol is órákat tartsak, ez talán segít majd. Valamit kétségtelenül ki kell találni — a hallgatói koromhoz képest jelentősen csökkent az életszínvonalam...

— Én meg csak annyit mondhatok: romantikus vagyok. Ez a fizetés csak erre ad alapot. Nem is gondolok bele... meg elvinné a kedvettem. Csinálom.

Fóris György

OBRADOVIC rajza

Glisoric rajza

Tanár úr, nem készültél!

Tanár úr, nem készültél!
Állsz a katedrán, s beszélsz.
Beszélsz, de nem adsz elő.
Előadásod szaggatott, s néha
nekünk magas, túl elvont.
Tudjuk, hogy okos vagy
nagyon sokat tudsz.
Példád gondolkodóba ejt.
Vajon miért nem készültél?
Talán azért, mert úgy gondold,
neked is jogod van ehhez?
Még lehet, igazad van.
De rajtad áll vagy bukik,
hogy hány ember érdeklődését
pizskálod fel, s hányan fognak
örömmel tanulni. Lehet,
hogy kevesen. De talán
értük is érdemes!
Talán értük is...
Ugye holnapra készülni fogsz?!
Akkor talán majd mi is!
Gyakrabban, intenzívebben!

Cözö

Képzelt riport egy magyarországi boltfesztiválról

Személyes fiatalember lépett be a MÉV-átvétel hely vezetőjének a tájára. Atugrotta az útjában heverő két és fél vastűdőt, a másnapi újságok hullát tetemeit, és odaállt az íróasztal elé.

A hivatalnok nem nézett fel a zúzdából kimentett Playboyból. Nem olvasott, csak a képeket futotta át.

— Hm. Hm. — mondta értelmese a fiatalember.

— Igen? — Hivatalnok végre felemelte üvegessé merevedett tekintetét, amelyből fészkes combok és kövér keblek lógtak ki.

— A segítségét kérem. Az ön beosztottja nem volt haj-

landó átvenni a diplomát, pedig a hirdetésükben az van, hogy mindenféle hulladékot átvesznek.

— Romlandó áruval nem foglalkozunk — s hivatalnok ismét belemerült egy nőbe.

— Már megbocsásson, de ez nem igazság. Ami jár, az jár. Itt hagyom a diplomát, jóféle papír, kérem, sőt, követelem, az ellenértéket.

— Maga teljesen megőrült, ha szabad elragadtatnom magam. Teljesen megőrült, hogy idehozza a diplomáját.

— Igen? Hát akkor hallgasson ide. Első munkahelyemen naphosszat ceruzát hegyeztettem velem. Amikor már

nem bírtam tovább, és odébb álltam, füzeteket kellett volna hoznom naphosszat. A harmadik állásom ígéretes volt, fel is találtam egy önvetelő köpülőrejtőt, amire most nagyon harag a piac, de a cég nem tartott rá igényt, helyette beosztottak udvart söpörni. Ezek után elmentem...

— Az Istenért, ne is folytassa. Maga nem azért örült, mert idehozta a diplomáját a MÉH-hez, hanem, mert csak egyet hozott. Mi a fenét kezdjek én egyetlen diplomával. Olyan kicsi a súlya, hogy átvenni sem érdemes. Olyan ez, mint az AFOR: két liternél kisebb mennyiséggel nem foglalkoznak.

— Akkor mondja meg, mit tegyek a diplomámmal?

— Vigye el a Bizományi Áruháznak, azoknak talán még kell.

— Onnan küldtek ide.

— Aha, ezek szerint ott is tele vele a padlás. Akkor próbálkozzon a piacon.

— És mégis, melyik standon? A zöldségesnél, a virágosnál, vagy esetleg a halasnál?

— Ez igaz. Akkor menjen ki a vásárra, árulja ott. Csak áldozza előbb, mert ha a vevő meglátja, mit tart a kezében, meg sem áll a világvége előtt.

— Már próbálkoztam; sikertelenül. Uram, könyörgöm, segítsen rajtam!

Hivatalnokon látszott, hogy szeretne visszatérni a nőkre. Végre felcsillant a szeme:

— Ajánlok én egy állást magának. Üljön be a zúzdába, és válogasson a behozott újságok között. Ha olyat talál, ami az ön érdeklődésének megfelel, behozza ide, hogy elolvashassam.

— Érdekesítő munka, bár jobb, mint amit eddig kínáltak... Es mit fizet?

— Többet, mint amennyit az egyetlenem kapna.

— Megegyeztünk.

— házi —

(Universitas)

Aforizmák

A legszebb emberi tevékenységek sorába tartozik, hogy másoknak megmondhatjuk, mi a helyes, anélkül, hogy magunknak is meg kellene tennünk.

Hogy a nők mit viselnek el, ezt csak az orvosok, a fűzőkészítők és a cipészek tudják.

Aki olvasni akar a jövőben, annak a múltban kell betűznie.

A legtöbb férfinak szüksége van egy nőre, aki megmondja, mit kellene tennie, és olyan munkatársra, aki meg is teszi azt.

Semmi sem hidegebb, mint egy halott szerelem.

Ha a katonai költségvetéseket felére csökkentenék, akkor az ellenféltől való félelem is azonnal arányosan csökkenne.

Egyetlen jutalom sem lehet akkora, hogy ne tűnhetne kicsinek.

Egy tankönyv bírálata: éretlen gyümölcs a tudás fájáról.

A szerencse néha műfogsorral mosolyog ránk.

Az embernek foglalkoznia kell magával, mert ha ezt nem teszi, minden tevékenységével felhagy. Önmagán kívül ugyanis nem nagyon érdekl semmi más.

Toll sok van, Szárny kevés.

Az ember olyan, amilyenek az isten teremtette, csak egy kicsit rosszabb.

Ha a cél nemes, akkor tisztességes dolog-e annyira hajszolni?

Semmi sem ad annyira szárnyakat, mint a szilárd talaj a lábunk alatt.

Nem elég, hogy valaki az árral úszik, még azt is tudnia kell, hogy merre.

Aki túlfeszíti a húrt — megsebezheti önmagát.

Nem baj, ha az igazi elismerést az utódok adják meg — sokkal rosszabb, ha a honoráriumot is ők fizetik ki.

Newton almája zöld is lehet — a fejnek azonban érettnnek kell lennie.

A szerelem nem egy távoli hegedű halkuló visszhangja, hanem egy közeli rugós matrac vidám csikorgása.

Ha el akarjuk kerülni a katasztrófát, akkor a fogyasztói társadalom mítoszait a felelőrségi szeretet etikájának kell felváltania.

A diplomata olyan ember, akinek az a feladata, hogy az államférfiak dobpergését hárfacsengéssé változtassa.

Tréfák

— Május elseje a kikelet és a hazaszeretet ünnepe. Mindenkinek kikelet vonulni, de mindenki hazaszeretet volna menni.

A vasgyűjtő kampány tetőfokán Pistike hatalmas vastűdőt cipel be az iskolába. A tanító bácsi örül a mázsás szerkezetnek, hiszen ennyi vastűdőt akár a kerületi vándorvászlót is elnyerhetik, de azért megkérdezi Pistikét:

— Mondd, apukád mit szolt, amikor elhozta ezt a nagy-nagy gépet otthonról?

— Apukám? Nem szolt az már semmit, csak úgy csinált, hogy pffftttt... grr... oahhh.

— Hogy vagy, öregem?

— Köszönöm, megvagyok. És te?

— Én még nem vagyok meg, de már köroxnek.

Autóban

Férj I.: Beértünk már a városba?

Férj II.: Úgy látszik, mert egyre gyakrabban ütünk el valakit.

Férj I.: Hát lassíts akkor!

Férj II.: Hogy lassítsak, mikor te vezetsz?

A rendőr a sofőr elé tartja a szondát:

— Fújjon bele!

— Nem.

— Fújjon bele!

— Nem.

— Ide figyeljen, mondja öngöngve a rendőr, ha nem fúj bele, befújok én maga helyett, de akkor biztos, hogy egy életre ugrik a jogositvány!

— Mi lenne, ha az összes magyar közgazdász hirtelen meghalna?

— Mi lenne? Mi lenne... akkor megint a rendőrök lennének a legbutábbak.

Hivatalnok a főnökéhez: — Ma kora délután nagyon szeretnék elmenni egy temetésre.

— Kié? — főnök rá a gyánakvő főnök. — Az önére...

Kohn haldoklik. Halálos ágyán szol a feleségének.

— Záli! Hívd el nekem az anyakönyvvezetőt, aki minket esketett.

— Miért? — kérdezi meglepődve az asszony.

— Meg akarok neki bocsátani...

Egy ejtőernyős zuhanás közben a hadgyakorlaton:

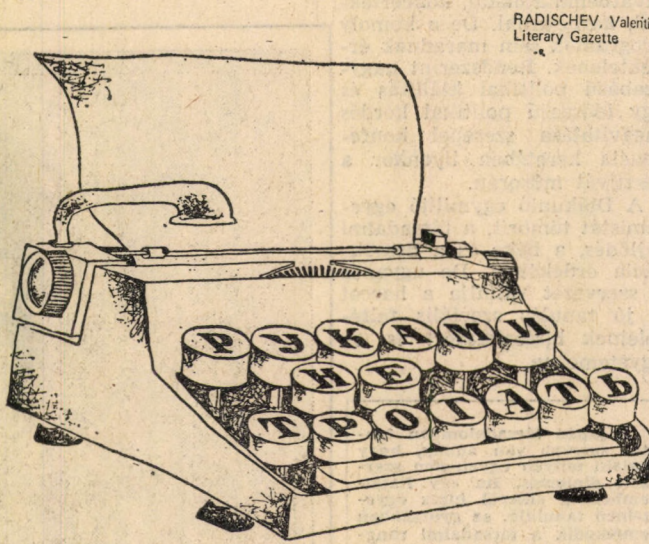
— Te jó isten, százados elvtárs! Nem nyílik ki az ejtőernyőm!!!

A századparancsnok válasza nyugodtan úszik át a levegőn.

— Ne szarjon be, ez csak hadgyakorlat!

Egy professzor szerette zavarba hozni a vizsgázókat. Azt kérdezi az egyik medikustól: — Mit gondol, mennyi ideig tud egy kísérleti majom agy nélkül életben maradni? — A vizsgázó eltűnődik: — Bocsánat... hány éves is ön, professzor úr?

Kohnból lovas rendőr lett. Büszkén beszél új hivatásáról. — Na és mi történik, ha a rablók megtámadnak? — kérdi az egyik aggódó rokon. — Wi-hájszt, hogy mi történik? — válaszol Kohn. Hát miért lettem én lovas rendőr? Egy ló mégiscsak jobban tud futni, mint egy rabló!

RADISCHEV, Valerij
Literary Gazette

A rajzot készítette: Radischev

GÚLA

Fotó: Balázs Gusztáv

Tova

SÍRNI valamiért
ÍRNI valamiről
olyan, mint
HINNI valamiben
INNI mert elveszett
H. F.

A Marx Károly
Közgazdaságtudományi Egyetem
lapja

Felolós szerkesztő:
FARKASINSZKYNE HALAY EDIT

Szerkesztőség:
1093 Budapest IX., Dimitrov tér 8.
Telefon: 174-548

Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat
Budapest VIII., Blaha Lujza tér 3.

Felolós kiadó:
TILL IMRE
igazgató
82-4620. Szikra Lapnyomda,
HU 1888-1979

Budapest
Felolós vezető:
CSÜNDÉZ ZOLTÁN
vezérigazgató

Szössz

Mendemondák és találgatások kaptak szárnyra az új vizsgaszabályzatról, a félév elfogadásának és el nem fogadásának feltételeiről. Október elején tanárok, diákok találgatnak.

Kérdésem: elképzelhető-e az az abszurd helyzet, hogy a vizsgaszabályzat a kézhezkapáshoz képest visszamenőleg, szeptember elejétől változtatja meg a feltételeket?

X. 24 éves, három testvére van. Kiváló tanuló, a nemzetközi szakmai diákszervezet tisztviselője, többször járt kint tanácskozáson, szakmai konferencián. Tegnap felkereste a KISZ-bizottságot, hogy aláírással és pecséttel támogassák a dékánhoz folyamodó alkalmi munkavállalási kérelmét.

Kérdésem: éljen meg ki-ki az ösztöndíjából?

A Közgazdasági Szemle a pg-tananyagvitáinkról tudósít. „A hallgatók” úgy érveltek, idézi, hogy „nincs értelme külön ökonómiai alapvetést írni”. „Véleményünk szerint a pg-oktatás feladata a hallgatók közgazdasági ismereteinek megalapozása lenne, amelyet az ideológikus elemek mindenképpen megzavarnak...” — idézi a hallgatóktól a Közgazdasági Szemle. „Értékelését az olvasóra bízuk” — kommentálja gúnyosan.

Kérdéseim: A Szemle cikkírója bóbiskolt, hogy nem vette észre, hogy nem „a hallgatók”, hanem a két szakkollégium egymástól gyökeresen eltérő részletes, írásos „opponensi” véleménye hangzott el? (A Rajk szakkollégium pl. üdvözölte az Alapvetést.) Vagy csak megszokásból gúnyolódott „a hallgatók” rovására érvelés nélkül? Mit szólnak ehhez a szerkesztőbizottság közgazós tagjai? Véletlen-e, hogy a Figyelő hasonlóan figyelmes cikket írt az IP idején „a hallgatókról”?

Panaszkodok szüreti KISZ-es táborvezető barátom. Táboronként kilenc tanár kapott fizetésén felül jelentős összeget, hogy akár dolgozzon, akár ne vegyen részt a táborvezetés tenger gondjainak megoldásában.

Kérdésem: ki nem hiszi el, hogy a tanároknak kifizetett összeg nélkül nem lenne ugyanolyan jó vagy rossz az őszi mezőgazdasági munka? Gyerekek vagyunk?

— st —

Gyere újságot írni!

Az újságírás is egy lehetőség a sok közül, amit az egyetem falain belül megtalálhatsz. Ha ehhez van kedved, gyere hozzánk!

Egyetemünk lapja kéthetenként jelenik meg, nyolc oldalon. Körülbelül huszonöt diák ír nálunk, többnyire rendszeresen. A különböző rovatokat is ők vezetik, bár a lapnak három függetlenített újságíró munkatársa is van.

Cikkeinkben figyelemmel kísérjük az egyetem dolgait, a közgazdasági élet eseményeit, írunk az ifjúsági mozgalmakról és a művészetekről, van sport- és humoroldalunk.

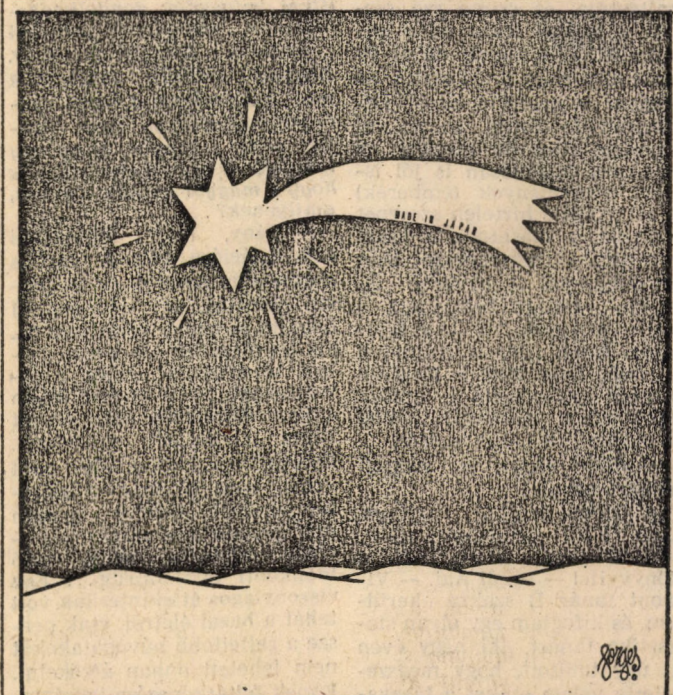
Bármelyik rovatunkhoz kapcsolódhatsz, de dolgozhatsz egyszerre több témában is. Fotósokat is várunk!

Pezsgő élet folyik nálunk, vannak saját ünnepeink is. Néha kirándulunk, kéthetenként külföldre is: utóbb Erdélyben voltunk.

Diákújságíróink közül évente többen választják hivatásul az újságírást, amit nálunk szerettek meg. De kerüljenek akármilyen laphoz, a rádióhoz vagy a tévéhez, a magyar sajtó napján szinte valamennyien előjönnek megnézni az újakat.

Várunk, megtalálasz bennünket a III. emelet 381-ben!

A KÖZGAZDÁSZ szerkesztősége

Fraguas karikatúrája